A Huszár Gál Gimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda Házirendje

2017-2018-os tanév

Készítette: Donka Péter
igazgató

Tartalomjegyzék

1. Bevezető rendelkezések 4
1.1. A házirendről....4
1.2. Általános szabályok 4
2. A tanulók jogai....4
2.1. A gyermeki és tanulói jogok 5
2.2. Tanulói jogok gyakorlása....5
2.3 Tantárgy- és foglalkozásválasztás iskolai rendje 8
2.4. Az ingyenes vagy kedvezményes étkezéshez – tanszerellátáshoz – juttatásokhoz, a szociális ösztöndíj – kérelem benyújtásához való jog érvényesülése; az iskolai étkeztetésben való részvétel joga 8
2.5. A napközis és tanulószobai foglalkozáson való részvételhez való jog érvényesülése 9
3. A jutalmazás alapelvei és formái 9
3.1 Jutalmazás okai 9
3.2 Az egyéni elismerés, jutalmazás formái, fokozatai: 9
4. Fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei 10
5. A tanulói kötelességek teljesítése....10
5.1. A tanulók kötelességei az erkölcsi magatartást illetően 10
5.2. Egészségvédelmi, baleset-megelőzési, munkavédelmi védő-óvó előírások....11
5.3. Egészség károsító tevékenységek....11
5.4. A taneszközökre és felszerelésekre vonatkozó felelősség szabályai 11
5.5. A nevelési-oktatási intézmény szerzi meg a tulajdonjogát minden olyan, a birtokába került dolognak, amelyet a tanuló állított elő a tanulói jogviszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben..12
5.6. A szaktantermek felszerelésének és a liftnek a használata....12
6. A tanórán kívüli tevékenység....12
7. Az iskolai munkában való vészvétel kötelezettségei; a késések és mulasztások 13
7.1 A hiányzások igazolásának rendje 13
7.2 A mulasztások igazolásával kapcsolatos iskolai szabályok : 13
8. Osztályozó vizsga 14
9. Az iskolai munkarend 14
10. Óvodai Házirend 15
10.1 A házirendről....15
10.2 Óvodai munkarend....15
10.3 Óvodai felvétel....16
10.4 Hiányzások és azok igazolása az óvodában 17
10.5 Gyerekek étkeztetése az óvodában....18
10.6 A területhasználat szabályai az óvodában 18
10.7 Egyéb elvárások: 18
10.8 Balesetvédelem: 18
10.9 A gyermekek jutalmazásának, értékelésének, esetleges elmarasztalásainak elvei és formái: 19
10.10 Az együttműködés fórumai: 19
11. A nyilvánosságra hozatal szabályai....19
12. Záró rendelkezések 20
13. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai 21
14. Mellékletek 24
Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, ...24

évfolyamonkénti követelményei 24
Általános fogalmak 26
Vizsgaleírások általános iskola alsó tagozat 1-4. évfolyam 27
Vizsgaleírások általános iskola felső tagozat 5-8. évfolyam 32
Vizsgaleírások gimnázium 9-12. évfolyam 41
Vizsgakövetelmények 51
Biológia-Egészségtan 51
Ének – zene 52
Bibliaismeret 55
Fizika 64
Földrajz 66
Informatika 67
Német 71
Angol 72
Kémia 74
Magyar nyelv és irodalom 75
Matematika 81
Dráma és tánc ismeret 93
Technika, életvitel és gyakorlat 95
Testnevelés és sport 97
Történelem 110
Vizuális kultúra 123
Környezetismeret 126
Hon- és népismeret 128
Természetismeret 128

1. Bevezető rendelkezések

1.1. A házirendről

A házirend intézményünk egyik alapdokumentuma. Rögzíti a jogokat és a kötelességeket, valamint az iskola munkarendjét.

A házirendben megfogalmazott szabályok megteremtik az iskolai együttműködés alapjait, biztosítják mindenki számára a nyugodt oktató-nevelő munka, eredményes tanulás, jó iskolai légkör feltételeit.

Hatálya kiterjed iskolánk tanáraira, technikai dolgozóira, diákjaira, szülőkre és minden olyan személyre, aki az épületet használja; kötelező betartani az iskola épületében, udvarán, az iskola épületén kívül tartott iskolai illetve iskolához kötődő, diákcsoportot érintő rendezvényeken. Betartása és betartatása iskolánk minden tanulójának és dolgozójának joga és kötelessége.

A Házirend felülvizsgálatára szükség esetén, de évente legalább egyszer, a tanévnyitó nevelőtestületi értekezleten kerül sor. Az osztályfőnökök minden tanév első tanítási napján kötelesek feldolgozni tanítványaikkal a Házirend szövegét, és megismertetni őket azokkal a szabályokkal, amelyek a tanulói jogokkal foglalkoznak.

A Házirendet az iskola igazgatója készíti el és a nevelőtestület fogadja el. Elfogadásakor, illetve módosításakor egyetértési jogot gyakorol a szülői fórum és a diákok közössége (diákönkormányzat). A fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

1.2. Általános szabályok

- A tanulói jogviszony a szülő (gondviselő), a tanuló és az intézmény között megkötött szerződés alapján jön létre az iskolába történő beiratkozáskor. Ezen jogviszony fennállásának, megszűnésének és felbontásának feltételeit a szerződés, és a Házirendben foglalt feltételek szabályozzák.
- A tanuló gondviselője a szerződés megkötésével kifejezi igényét az iskola által képviselt nevelésre és oktatásra. Az iskola vállalja, hogy a Szentírásnak és a hatályos oktatási jogszabályoknak megfelelő nevelést, és oktatást nyújt. Az iskolába való beiratkozás és a tanulói jogviszony fennállásának feltétele, hogy az oktatási jogszabályokban meghatározottakon túl a tanuló az iskola által képviselt értékeket is elfogadja, beleértve az erkölcsi nevelést, megjobbítást.
- A tanulók joga, hogy a Huszár Gál Iskolában bibliai erkölcsi nevelésben és a keresztény világnézet, világszemlélet és hit alapján álló oktatásban részesüljenek. A tanuló és gondviselője elfogadja az iskolának azt a jogát és kötelezettségét, hogy tanulóit a bibliai erkölcsre és életmódra buzdítsa, őket ennek gyakorlásában segítse.
- Az iskola tanárainak és dolgozóinak kötelessége, hogy az iskola tanulóit a Szentírással összhangban álló erkölcsi, szellemi és intellektuális céljaik elérésében segítsék, biztosítsák számukra az egészséges életmódhoz való jogot, vigyázzanak a tanulók testi épségére és biztonságára. Az iskolának, a tanároknak és más dolgozóknak kötelessége, hogy a tanulókat erkölcsi tisztaságuk megőrzésében segítsék, abban az esetben is, ha ezt más tanulók veszélyeztetik.
- Abban, hogy mi az erkölcsös, a jó és kívánatos magatartás, a tanulók, gondviselőik, a tantestület és a dolgozók, a Szentírást fogadják el mértéknek.
- Az iskolának és a tanulóknak is törekedniük kell arra, hogy a jó erkölcsök a nevelés és oktatás során kiteljesedjenek. Abban az esetben, ha az iskola megítélése szerint a tanuló ebben nem működik együtt, számára az erkölcsi tanítás és nevelés haszontalan, az iskola a közoktatási jogszabályokban és jelen Házirendben meghatározott fegyelmezések mellett az iskolából való elbocsátást, kizárást is alkalmazhatja.

2. A tanulók jogai

Minden egyes tanulónak joga és egyben kötelessége képességeihez mérten legjobban tanulni az iskolában, tanárai segítségét igénybe venni, az intézmény infrastruktúráját használni. E jogok és kötelességek gyakorlásában másokat nem korlátozhat. Nem veszélyeztetheti saját, társai és tanárai egészségét, testi épségét, illetve nem hátráltathatja a tanulási feltételek megteremtését és fenntartását.

2.1. A gyermeki és tanulói jogok

Az iskola minden tanulójának joga, hogy:

- Színvonalas oktatásban részesüljön, abban aktívan vegyen részt.
- Minden tanóra után legalább tíz perc szünetet tartson.
- Napközi otthoni, illetve tanulószobai ellátásban részesüljön.
- Személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartsák, védelmet biztosítsanak számára.
- Tanárait, illetve az iskola vezetését felkeresse probléma, jogsérelem esetén.
- Egyéni, közösségi problémái megoldásához kérje bibliaismeretet oktatójának, tanárainak, osztályfőnökének, illetve az iskola vezetőségének segítségét.
- Érdemjegyeiről, tanári bejegyzésekről folyamatosan értesüljön.
- Részt vegyen tanulmányi, sport és művészeti versenyeken.
- Igénybe vegye az intézmény létesítményeit, az iskola nyújtotta tanulmányi és egyéb kedvezményeket. (tehetséggondozás, felzárkóztatás, fejlesztés, tömegsport, könyvtár, kedvezményes étkezés)
- Kiérdemelt kedvezményekben részesüljön, jutalmat és elismerést kapjon
- Kérheti átvételét más iskolába.
- Választó és választható legyen a diákközösségek bármely szintjén.
- Véleményt mondjon, javaslatot tegyen és kezdeményezzen az iskola életével kapcsolatos kérdésekben, s ezekre érdemi választ kapjon.
- Képviselői útján részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában.
- Családja anyagi helyzetétől függően kérelmére – indokolt esetben – kedvezményekben részesüljön.
- Részt vegyen tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokon.
- Szervezze közéletét, működtesse a tanulói önkormányzatát, azok intézményeit, ehhez a tantestület az iskolavezetés segítségét kérheti.
  Kezdeményezze diákszerveződések (diákkörök, önképzőkörök, iskolaújság stb.) létrehozását és ezek munkájában részt vegyen.
- Pályaválasztással, továbbtanulással kapcsolatos kérdésekben segítséget kapjon.
- A középiskolák, illetve felsőfokú intézmények által tartott továbbtanulási tájékoztató rendezvényeken, nyílt napokon részt vegyen. (előzetes egyeztetés után)

2.2. Tanulói jogok gyakorlása

A Házirendben foglalt jogok az iskola valamennyi tanulóját megilletik, a tanuló által a Huszár Gál Gimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvodával létre jött tanulói jogviszony első napjától az iskolánkkal fennálló jogviszony utolsó napjáig.

2.2.1.Jogorvoslati jog gyakorlása

Ha a tanuló vagy kiskorú gyermek szülője, gondviselője úgy ítéli meg, hogy a házirendben megfogalmazott valamelyik joga sérül, akkor szóban vagy írásban panasszal élhet az alábbi személyek bármelyikénél, a jogsérelem alapjául szolgáló ügy illetékességének és a korrekt eljárás követelményének megfelelően:

- az ügyben érintett pedagógusnál,
- a tanuló osztályfőnökénél,
- az iskola igazgatójánál.

2.2.2. Az információs önrendelkezési jog érvényesülése

- Kiskorú tanulónak a jogszabályokban meghatározottakon kívüli adatait csak szülői (gondviselői) hozzájárulással, nagykorú tanulóét csak saját hozzájárulásával kezelheti az iskola
- A tanulónak (vagy szülőjének) joga van ellenőrizni a róla nyilván tartott adatokat. A nyilvántartás helye: titkárság.
- A kiskorú tanuló szülejének (gondviselőjének) beleegyezése nélkül nem nyilatkozhat sajtó vagy média számára, az iskolában nem készülhet róla semmilyen nyilvántartás vagy sajtó termék számára fénykép.
- Az iskola területén hang-, fénykép-, vagy videó felvétel készítése csak iskolaigazgatói engedéllyel történhet.

2.2.3. A családi élethez és önazonossághoz való jog érvényesülése

- A tanuló önazonosságát szabadon kifejezésre juttathatja, de e jogának gyakorlása nem ütközhet jogszabályba és nem sérthet, nem korlátozhat másokat.
- A tanuló nem köteles családi és magánéletéről, vallási és politikai meggyőződéséről információt szolgáltatni más személyeknek.
- Tilos a tanulók bármiféle hátrányos megkülönböztetése nemre, fajra, bőrszínre, nemzetiségre, etnikai kisebbséghez való tartozásra, anyanyelvre, fogyatékosságra, egészségi állapotra vonatkozóan az iskolában és a tanórán kívüli iskolai szervezésű programokon.

2.2.4. Hit és vallásoktatásban érvényesülő részvételi jog érvényesülése

A Huszár Gál Iskola egyházi fenntartású intézményként világnézetileg elkötelezett .
Tanulóink minden évfolyamon heti két óra időkeretben bibliaismereti órán vesznek részt.

2.2.5. A rendszeres egészségügyi felügyelethez való jog érvényesülése

- Logopédiai ellátáshoz, pszichológus segítségének igénybe vételéhez való jog.
- A tanuló jogszabályban meghatározott iskola-egészségügyi ellátásban részesül.
- Az iskola – egészségügyi ellátás keretében tervezett vizsgálatok időpontjáról a tanulókat (illetve a kiskorú tanulók szülőjét, gondviselőjét) időben tájékoztatni kell.
- Az iskola – egészségügyi ellátások alól fel kell menteni a tanulót, ha a kiskorú tanuló szülője (gondviselője), vagy a nagykorú tanuló írásban kérte.
- Az egészségügyi ellátás rendje az iskolai hirdetőtáblán megtekinthető. Baleset vagy bármely rosszullét esetén az osztályfőnököt kell értesíteni, és orvoshoz fordulni.

2.2.6. Az érdekképviselet, az érdekvédelem, az érdekegyeztetés iskolai rendszere, a diákönkormányzat jogainak érvényesülése és az iskolai döntéshozásban való részvétel

- Az iskolai diákönkormányzat megválasztása tanévenként a diákok kezdeményezésére, diákközgyűlésen történik.
- Az intézmény tanévenként megadott időben és helyen biztosítja a diákönkormányzat zavartalan működésének feltételeit.
- A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, berendezéseit az intézményi SZMSZ és a házirend használati rendszabályai szerint térítésmentesen veheti igénybe.
- A Házirendben meghatározott nagyobb tanulóközösségek létszámának 50%-át érintő kérdésekben kötelező kikérni (ha működik) a diákönkormányzat véleményét.
- A tanulók nagyobb közösségének minősül az általános iskolai alsó tagozat, az általános iskolai felső tagozat, a gimnázium, valamint a művészeti képzésben részt vevők közössége.
- Abban az esetben is ki kell kérni a diákönkormányzat véleményét, ha az iskola kisebb tanulócsoportját (pl. osztály felét) érintő, de példaértékű kérdésekben, intézkedésekben történik döntés. Az iskola vezetősége az előbbiektől eltérő esetben is kikérheti a diákönkormányzat véleményét.
- A tanulói közösségek álláspontjukat a fennálló jogszabályi rendelkezések szerint alakítják ki, melyhez az iskola minden szükséges feltételt biztosít.

A diákönkormányzat véleményezési és javaslattételi joggal rendelkezik:

- az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben,
- az intézmény szervezeti és működési szabályzatának elfogadásakor és módosításakor,
- a házirend elfogadásakor és módosításakor,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.

A diákönkormányzat javaslattételi jogköre kiterjed:

- saját működésére és hatásköre gyakorlására,
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználására,
- tájékoztatási rendszerének létrehozására és működtetésére,

- vezetőinek, munkatársainak megbízására.

2.2.7. Kérdezés és érdemi válasz rendje

A tanulónak joga, hogy az iskola igazgatójához, tanáraihoz, szervezeteihez kérdést intézzen. Joga, hogy az írásban vagy nyilvános fórumokon megfogalmazott kérdésekre az érintettektől legkésőbb 15 napon belül választ kapjon.

2.2.8. Véleménynyilvánítási jog gyakorlása

A tanulónak joga, hogy szabadon véleményt nyilváníthasson bármely, az iskolát érintő kérdésben. E jog gyakorlása során csak korrekt, tényeken alapuló, az iskola valamennyi dolgozója és tanulója személyiségi jogait, méltóságát tiszteletben tartó magatartás fogadható el.

2.2.9. A diákkörök létrehozásának rendje, a tanulók közös tevékenységének megszervezésére

Az iskola tanulói közös tevékenységeik megszervezésére diákköröket hozhatnak létre, melyeknek meghirdetését, szervezését, működtetését a diákok végzik. Az intézmény a pedagógiai program céljainak megfelelő diákköri tevékenységeket támogatja. A diákkörök létesítése az egyes szaktantárgyakban való mélyebb kutatásokat segíti elő.

Az a diákkör, amelyik az iskola helyiségeit vagy szabadtéri területét igénybe kívánja venni, működésének engedélyeztetésére kérvényt nyújt be az intézmény igazgatójához.

A diákköri kérvénynek tartalmaznia kell:

- a diákkör célját, a diákkör tagjainak nevét és osztályát,
- az intézményben tartózkodás rendjét, (időtartam, helyiségigény)
- a diákkör választott felelős vezetőjének nevét és osztályát.

Az igazgató a diákkör céljától és tagjainak magatartásától függően engedélyezi az iskola épületének házirend szerinti használatát. Az intézményben működő diákköröket a nevelési-szervezési igazgatóhelyettes tartja nyilván.

2.2.10. A tájékoztatás rendje; közérdekű információhoz való hozzájutás formái

A tanuló joga, hogy hozzájusson jogai gyakorlásához, kötelességei teljesítéséhez szükséges információkhoz, tájékozódhasson a vele szembeni elvárásokról.

A diákok és szülők tájékoztatásáért – az őket érintő lényeges kérdésekről – az iskolavezetés felelős. A tanulók az érdekeiket érintő kérdésekben – egyéni és közösségi szinten egyaránt – folyamatosan fordulhatnak az osztályfőnökhöz, osztályfőnök-helyetteshez, indokolt esetben igazgatóhelyetteshez, továbbá az igazgatóhoz. A tájékoztatás formáit az iskola SZMSZ-e tartalmazza.

2.2.11. Az egy tanítás nélküli munkanap programjának összeállításához való jog gyakorlása

A tanítás nélküli munkanap tervezett programjának meghatározása minden tanév első hetében a tanulók javaslattételével, a tantestület jóváhagyásával és iskola igazgató döntésével történik.

2.2.12. Értékek, értéktárgyak

Nagyobb összegű pénzt, értéktárgyat minden tanuló, pedagógus és alkalmazott csak saját felelősségére hozhat az iskolába. Szükség esetén azokat, tanulók esetében az osztályfőnök, munkavállalók esetében a gazdasági iroda, megőrzésre átveszi; az iskola felelősséget csak a megőrzésre leadott tárgyak esetében vállal.

2.2.13. Elektronikus napló használata esetén a szülő részéről történő hozzáférés módja:

Az elektronikus naplóhoz minden szülő felhasználói nevet és jelszót kap, amelynek segítségével gyermekére vonatkozó információkhoz hozzáférhet.

2.3 Tantárgy- és foglalkozásválasztás iskolai rendje

- A választható tantárgyakról az órát várhatóan tartó pedagógus nevének és a felkészítés szintjének megjelölésével az iskola minden évben március 15-éig tájékoztatót tesz közzé.
- A tanuló május 20-áig adhatja le tantárgyválasztási szándékát. Választását csak a szülő és a tanuló írásos kérelme alapján, minden tanév június hónapjában, igazgatói engedéllyel módosíthatja.
- Ha a tanulót kérelmére felvették a nem kötelező tanórai foglalkozásra , akkor az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.
- Az iskolai sportkör munkáját segítő testnevelő az osztályokban, minden tanév májusában felméri, hogy a tanulók a következő tanítási évben milyen iskolai sportköri foglalkozás megszervezését igénylik, és ez alapján – minden év május 31-éig – javaslatot tesz az iskola igazgatójának az iskolai sportkör következő tanévi szakmai programjára.
- Idegen nyelv: a 9. évfolyamon második idegen nyelvként a felkínált lehetőségek közül választhatnak a tanulók. E kérések figyelembe vételével az iskolavezetés jóváhagyásával a nyelvi munkaközösség állítja össze a nyelvi csoportokat, a lehetséges csoportlétszám és az optimális csoportlétszám keretei között. E döntést legkésőbb a beiratkozáskor nyilvánosságra kell hozni. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a HH-s és a HHH-s tanulók aranyát, illetve azok csoportonkénti eloszlását.
- Érettségire felkészítő csoport: a 11. és a 12. évfolyamon a tanulók választhatnak a Pedagógiai Programban rögzített tárgyakból, a felkínált emelt és/vagy középszintű érettségi vizsgára való felkészítés között.

Átjelentkezés egyik csoportból a másikba: a tanulónak joga van a kezdő vagy haladó szint szerinti csoportbontások esetén a másik csoportba kérni magát:

- ha a csoportváltása nem okoz létszámbeli aránytalanságot a két csoport között,
- ha a két szaktanár egyetért döntésével,
- ha a csoportváltás esetleges szakmai feltételeit (különbözeti vizsga) teljesíti.

2.4. Az ingyenes vagy kedvezményes étkezéshez – tanszerellátáshoz – juttatásokhoz, a szociális ösztöndíj – kérelem benyújtásához való jog érvényesülése; az iskolai étkeztetésben való részvétel joga

- A tanuló a mindenkor érvényben lévő törvények és rendeletek szerint az őt megillető kedvezményes juttatásokat a jogszabályi feltételek mellett és előírt időben megkapja.
- A tanulónak joga van térítéses étkeztetésben részesülni.
- A tanulónak joga van valamely szervezet (spotegyesületek, civil szervezetek stb.) által kiírt pályázaton részt venni, a pályázati anyagához iskolai véleményt kérni.

A térítési díj befizetésére, visszafizetésére vonatkozó rendelkezések

- Az iskolai étkeztetés térítés díjas, melynek befizetése minden hónap tizedikéig történik.
- A napi étkezés lemondására előző nap 9 óráig van lehetőség a iskola titkárságán, illetve telefonon.
- Az ingyenes tankönyvellátást igénylő diákok szüleit az iskola az iskolai honlapon értesíti a normatív tankönyvellátási igény benyújtásának határidejéről.
- A határidő elmulasztása esetén a tanuló – a jogszabályokban meghatározott esetek kivételével – az ingyenes tankönyvellátásból kizárható.

Tanulóink számára minden év szeptemberében lehetőséget biztosítunk nem alanyi jogon járó tankönyvtámogatás igénybe vételére.

A támogatás a szülő, illetőleg nagykorú tanuló írásos kérésére, a tanuló szociális helyzetének és tanulmányi eredményének figyelembe vételével adható.

A tankönyvtámogatás mértéke az iskola rendelkezésére álló összeg mértékének függvényében legfeljebb a megvásárolt tankönyvek árának összegéig ítélhető meg.

A kölcsönzött tankönyv a tanuló részére – kérésére – értékesíthető, ára a beszerzési árral azonos. A tankönyv elvesztése, megrongálása esetén a tanulót, illetve szülőjét kártérítési kötelezettség terheli,

amelynek összege a könyv beszerzési ára. A kártérítési kötelezettség – a tanuló, illetve szülője írásos kérésére – határozatban mérsékelhető.

Az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok számára a tankönyveket az iskolai könyvtár állományból biztosítjuk. A tanulók és a pedagógusok a tanév során szükséges köteteket, a szükséges pedagógus kézikönyveket a pedagógusok által meghatározott időpontban kölcsönözhetik ki a könyvtárból.

A tankönyvrendelést – a munkaközösségek véleményének kikérésével – az igazgató által megbízott tankönyvfelelős készíti el. Az igazgató tájékoztatja a szülőket a megrendelt tankönyvek köréről, lehetővé teszi, hogy a tankönyvrendelést a szülői munkaközösség véleményezze. Az igazgató elektronikus formában megküldi a tankönyvrendelési adatokat a fenntartónak, és beszerzi a fenntartó írásos egyetértő nyilatkozatát."

2.5. A napközis és tanulószobai foglalkozáson való részvételhez való jog érvényesülése

Valamennyi 1-4. évfolyamos tanuló napközis, valamennyi 5-8. évfolyamos tanuló pedig szervezett tanulószobai foglalkozáson vehet részt. A napközi – és a tanulószobai – foglalkozások rendjét minden tanév elején, a tanórák rendjének függvényében határozzuk meg.

3. A jutalmazás alapelvei és formái

3.1 Jutalmazás okai

Azt a tanulót jutalmazzuk, aki:

- kiemelkedő tanulmányi munkát,
- kitartó szorgalmat,
- példamutató közösségi magatartást,
- eredményes kulturális tevékenységet,
- kimagasló művészeti vagy sportteljesítményt nyújt.

Továbbá tanulói közösség csoportos dicséretben és jutalomban részesülhet, ha kiemelkedő eredménnyel együttes munkát végez, példamutatóan egységes helytállást tanúsít.

3.2 Az egyéni elismerés, jutalmazás formái, fokozatai:

Kiemelkedő tanulmányi munkáért, szorgalomért, magatartásért, közösségi valamint kulturális tevékenységért:

- Szóbeli, írásbeli dicséret. Jutalmazó: tanító, szaktanár, napközis nevelő, tanórán kívüli foglakozás vezetője.
- Írásbeli dicséret. Jutalmazó: osztályfőnök
- Írásbeli dicséret. Jutalmazó: munkaközösség-vezető
- Iskolai szintű elismerés. („Év diákja", „Év sportolója",)Jutalmazó: nevelőtestület, - igazgató

Kiemelkedő tanulmányi, művészeti, sport versenyeredményért:

- Háziverseny 1-3. helyezésért. Jutalmazó: tanító, szaktanár, formája: írásbeli dicséret
- Városi szintű 1-3. helyezésért. Jutalmazó: osztályfőnök, formája: írásbeli dicséret
- Megyei szintű 1-3. helyezés. Jutalmazó :igazgató formája: írásbeli dicséret
- Területi szintű 1-3. helyezés. Jutalmazó: igazgató, formája: írásbeli dicséret
- Országos szintű eredmény1-10.helyezés. Jutalmazó: nevelőtestület. Formája: írásbeli dicséret.
- „„Huszár Gál Gimnázium kiváló sportolója" cím. Jutalmazó: nevelőtestület.
- „„Huszár Gál Gimnázium kiváló diákja" cím. Jutalmazó: nevelőtestület.
- A kiváló eredményeket, dicséreteket, a jutalmakat a tanévzáró ünnepélyen adjuk át.
- Az egész tanévben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványban rögzítjük. Ezek a tanulók a tanév végén jutalomba részesülnek.
- A jutalmak odaítéléséről a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után az osztályfőnök dönt.

- Az iskolai szintű kitüntetések odaítéléséről, az igazgató előterjesztése alapján a nevelőtestület dönt.
- Csoportos jutalmazási formák: jutalmazó: igazgató, nevelő testület
- Formája: jutalomkirándulás, kulturális hozzájárulás (színház vagy kiállítás látogatásához), olyan jellegű ajándék, mely a tanulók között szétosztható (játék, édesség, gyümölcs).
- A jutalmazás az iskolai alapítvány anyagi támogatásával történik.

4. Fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

A kötelességek teljesítésének elmulasztói, a szabályok megszegői az alábbi fegyelmező intézkedésekben részesülnek:

- szaktanári figyelmeztetés, (pl. a tantárgy követelményeinek nem teljesítése, felszereléshiány, házi feladat többszöri hiánya, valamint az órákon, foglalkozásokon előforduló többszöri fegyelmezetlenség miatt),
- szaktanári intő,
- osztályfőnöki szóbeli figyelmeztetés,
- osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki rovó,
- igazgatói szóbeli figyelmeztetés,
- igazgató írásbeli figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói rovó,

A fegyelmező intézkedéseket az ellenőrzőben és az osztálynaplóban dátummal és aláírással ellátva az osztályfőnök rögzíti.

A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál a fokozatosság elvét kell tartani, kivéve azt az esetet, ha a tanuló kirívóan súlyos kötelezettségszegést követ el, vagy a cselekmény fegyelmi eljárás, illetve büntetés kiszabását teszi szükségessé.

5. A tanulói kötelességek teljesítése

A tanuló kötelességei:

- részt venni a kötelező és a választott foglalkozásokon, a tanulmányi követelményeknek a legjobb tudása szerint eleget tenni, és betartani a Házirendet.
- A tanuló az iskola helyiségeit és az iskolai eszközöket rendeltetésszerűen, a helyiségek és eszközök használatára vonatkozó szabályok betartásával használhatja.

5.1. A tanulók kötelességei az erkölcsi magatartást illetően

- Iskolánk a tanulók számára a tanulás, ismeretgyűjtés, a hatékony önálló élethez hozzásegítő ismeretek és tudás megszerzésének a terepe. Olyan környezet, amely hozzásegíti őt a szellemi, erkölcsi fejlődéshez, kiteljesedéshez. Ennek érdekében mindenkinek törekednie kell tisztelettel-jes, előrehaladásra, ösztönző légkör kialakítására. A tanuló az iskolában korrekt baráti és munkakapcsolatokat alakít ki. Megilleti őt a tiszta és egyenes beszéd mind diáktársai, mind tanárai részéről. Az illetlen, trágár, durva beszéd és megnyilvánulás a társas kapcsolatokban megengedhetetlen. A tanulók egymással, valamint az iskola tanáraival és technikai személyzetével való viszonyukban a tisztelet és méltánylás kifejezésére törekednek, udvariasan viselkednek a tanórai munkában és azon kívül is; a köszöntésben, megszólításban egyaránt.
- Az óraközi szünetek a regenerálódást és a következő órára felkészülést biztosítják. Ennek a célnak érdekében a tanórák pontos kezdetét és befejezését a tanárok biztosítják. A diákok az óraközi szünetekben is törekednek a fegyelmezett, kulturált viselkedésre, különösen a lépcsőn és a folyosókon való közlekedéskor. Becsengetéskor foglalják el helyüket, készítsék elő felszerelésüket, és csendben várják a pedagógust.
- A tanulónak ruházatával a bibliai erkölcsi követelményeknek és a tisztességes öltözködés szabályainak (pl. legalább rövid ujjú póló, térdig érő szoknya) kell megfelelnie - öltözködésével senkit sem botránkoztathat meg, az extrém divatékszerek, kiegészítők, kirívó smink és frizura viselete az iskolában nem megengedettek.

- A tanítási órán biztosítani kell a tanulmányi munkához szükséges figyelmet és alkotó légkört. Az órát bármilyen módon zavarni, a tanárt és a tanulókat az óráról kihívni nem szabad. Ez alól rendkívüli esetben az igazgató kivételt tehet.
- A tanuló kötelessége, hogy a tanítási órán fegyelmezetten viselkedjen, mert ennek megszegése esetén a többi tanuló tanuláshoz való jogát sérti.
- A tanuló köteles betartani a szaktantermek rendjét.
- Az iskolai számítógépes szerverén keresztül adatforgalomba csak olyan tartalmú anyag megnyitása, futtatása engedélyezett, amely összhangban van a közoktatási törvény által a tanulók erkölcsi fejlődésére vonatkozó rendelkezéseivel, valamint iskolánk bibliai világképével. Ennek teljesülése érdekében az iskola korlátozza azon oldalak le- és feltöltését, amelyek a törvényi elvárásoknak nem felelnek meg, illetve a keresztény szellemi-erkölcsi normáknak nem felelnek meg. E szabály megszegése fegyelmi büntetést von maga után.
- A tanórákon, iskolai foglalkozásokon és a szünetekben is a mobiltelefon használata tilos. Rendkívüli esetben tanári engedéllyel lehet csak kivételt tenni. Tanulóink mobiltelefonjukat utolsó tanórájuk befejeződéséig, csak kikapcsolt állapotban tarthatják maguknál.

5.2. Egészségvédelmi, baleset-megelőzési, munkavédelmi védő-óvó előírások

Minden tanév elején tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót tartunk, amelynek során felhívjuk a tanulók figyelmét a veszélyforrások kiküszöbölésére. Ennek megtörténtét a tanulók aláírásukkal igazolják.

A tanulók kötelesek betartani az egyes szaktantermekre vonatkozóan meghatározott, ott közzétett működési szabályokat, a baleset- és munkavédelmi tájékoztatóban meghatározott biztonsági szabályokat. A pedagógusok a saját maguk készítette oktatási eszközöket az igazgató engedélyével vihetik be a tanítási órákra.

A tanulói baleseteket azonnal be kell jelenteni a munkavédelmi felelősnek.

A bombariadó és egyéb rendkívüli események esetén érvényes szabályokat az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza, ezt az osztályfőnökök ismertetik a diákokkal a szükséges mértékben.

5.3. Egészség károsító tevékenységek

Tanulóinknak az iskolában és az iskolán kívül tartott iskolai rendezvényeken tilos a dohányzás, a szeszesital és az egészségre káros egyéb szerek fogyasztása.

Az iskolába és az azon kívül tartott iskolai rendezvényekre olyan tanuló, aki – az iskolában, iskolai rendezvényen szolgálatot teljesítő személy megítélése szerint – egészségre ártalmas szerek (alkohol, drog, stb.) hatása alatt áll, nem léphet be. Ha távolléte mulasztásnak számít, a távollétet igazolatlannak tekintjük.

5.4. A taneszközökre és felszerelésekre vonatkozó felelősség szabályai

- A tanuló köteles a tanuláshoz szükséges taneszközöket magánál tartani.
- Az iskolába behozott, a tanításhoz szükséges eszközökön kívüli személyes tárgyakért, nagyobb összegű pénzért kártérítési felelősséget az iskola nem vállal.
- Az iskolába unaloműző játékokat, mások testi épségét, egészségét veszélyeztető (ütő-, szúró-, vágó-, robbanóeszközök), a keresztény szellemi és erkölcsi értékeket sértő tárgyakat, zenei és nyomtatott kiadványokat behozni tilos.
- Társainak tulajdonát és értékeit minden tanuló csak annak beleegyezésével használhatja, és törekednie kell azok épségének megőrzésére.
- A tájékoztató füzetnek, illetve ellenőrző könyvnek minden nap, minden tanítási órán a tanulónál kell lennie.
- Az iskolában plakátokat, hirdetményeket csak az igazgató előzetes engedélyével lehet elhelyezni.
- A tanuló kötelessége, hogy megőrizze, illetve az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit és az épület tisztaságát.
- A tornaterembe a testnevelő tanár engedélyével, kizárólag tiszta tornacipőben szabad belépni. A testnevelési óra megkezdése előtt a csoport az öltözőben köteles váminak a tanárt. A tornatermet és a tornaszereket csak tanári felügyelet mellett szabad használni. A testnevelési óra ideje alatt az öltözők zárva vannak. A testnevelési órán kötelező viselet: tiszta póló, tornanadrág vagy melegítő, tiszta tornacipő.

- A szándékos kár okozás fegyelmi büntetést von maga után.
- Minden károkozást azonnal jelenteni kell az osztályfőnöknek, illetve az iskola vezetésének. Szándékos károkozás esetén - külön szabályzatban meghatározott mértékben (2011. évi CXC. törvény 59.§ (3) bekezdése) – a szülőknek anyagi felelősséget is kell vállalniuk gyermekük tettéért.
- A gondatlanságból okozott kár megtérítéséhez is kérheti az iskola a szülő anyagi hozzájárulását.
- Ha a tanuló a terem vagy a folyosó berendezésében , felszerelésében valamilyen rendellenességet tapasztal, haladéktalanul jelezze az órát tartó tanárnak, illetve osztályfőnökének.
- A tanulónak részt kell vállalnia az iskola rendben tartásában. Ennek megfelelően köteles:
  - a foglalkozás vagy tanóra végeztével asztalát, székét, padját, illetve az öltözőt, ebédlőt tisztán, rendben hagyni
  - a foglalkozás után a helyükről elmozdított bútorokat (székék, padok, asztalok stb.) a helyükre visszatenni

5.5. A nevelési-oktatási intézmény szerzi meg a tulajdonjogát minden olyan, a birtokába került dolognak, amelyet a tanuló állított elő a tanulói jogviszonyából eredő kötelezettségének teljesítésével összefüggésben

A rajzokat és képzőművészeti munkákat értékelés és a jogszabályban meghatározott őrzési idő elteltével a tanuló kérésére az intézmény visszaadja alkotójának. Egyedi esetekben a díjazásról a tanuló (törvényes képviselője) és az iskola írásbeli megállapodást köt.

A szaktantermek felszerelésének használata kizárólag a szaktanteremért felelős tanár engedélyével lehetséges. A tanulók az általuk használt eszközöket kötelesek rendben tartani, az okozott kárért – a jogszabályok előírásai szerint – anyagilag felelősek. A szaktanár felügyelete és irányítása mellett diákjaink közreműködni kötelesek az általuk használt szakmai eszközök és környezetük rendben tartásában.

5.6. A szaktantermek felszerelésének és a liftnek a használata

A szaktantermek felszerelésének használata, kizárólag a szaktanteremért felelős tanár engedélyével lehetséges.

A tanulók az általuk használt eszközöket kötelesek rendben tartani, az okozott kárért – a jogszabályok előírásai szerint – anyagilag felelősek. A szaktanár felügyelete és irányítása mellett diákjaink közreműködni kötelesek az általuk használt szaktantermi eszközök és környezetük rendben tartásában.

Lift használata

A liftet az intézmény dolgozói (pedagógusok, technikai és egyéb alkalmazottak) korlátlanul használhatják, illetve a tanulók - pedagógus engedélyével - vehetik igénybe.

Továbbá a mozgássérült tanulók, akadálymentes környezet biztosítása mellett, a liftet igénybe vehetik az intézményen belüli helyváltoztatásra.

6. A tanórán kívüli tevékenység

- Az iskola ünnepélyein és egyéb közös rendezvényein az iskolában ünneplő ruha viselése kötelező. Az ünneplő ruha a lányoknak sötét szoknya vagy nadrág és fehér blúz; fiúknak sötét nadrág fehér ing. A diákok öltözködésében mértéktartásnak kell érvényesülnie, a kirívó öltözködés, festés és testékszer nem kívánatos.

- A könyvtár állománya és olvasótermi szolgáltatásai a könyvtár nyitvatartási idejében rendeltetésszerűen használhatók.

- Sportlétesítményeink az ifjúság rendelkezésére állnak az iskolai munkaterv és órarend szerint. Az egyéni és közösségi igényeket a testnevelő tanárokkal és az érintett szaktanárokkal kell egyeztetni.

- A számítógépeket az órát tartó, a kezelésért felelős pedagógusok, az iskolai könyvtárban lévőket a könyvtáros felügyelete mellett, a szaktanterem rendjét meghatározó szabályzatban rögzített módon használhatják diákjaink.

- A házirend előírásai a pedagógiai programhoz kapcsolódó, az iskola által szervezett iskolán kívüli foglalkozások (az osztálykirándulások és iskolai szervezésű táborozások) lebonyolításakor is érvényesek.

- Az iskolai élet tanórán kívüli részei is a tanulás helyszínei: Az iskolai szakkörök biztosíthatják a diákok számára, hogy egyéniségüknek, érdeklődési körüknek megfelelően megtalálják azt a speciális tevékenységi kört, amely hozzásegítheti őket tehetségeik kiteljesítéséhez.
  Az étteremben, büfében és a buszjáratokon is tanuljuk a kulturált együttélés formáit. Ezeken a pontokon is kifejeződik az egymás felé való figyelem, tisztelet, méltánylás és tapintat.

- A tanulóknak lehetőségük van tanórán kívüli foglalkozásokon (szakkörök és sportkörök) való részvételre. A beiratkozást követően a tanév végéig a tanuló számára kötelező a foglalkozások látogatása, ez alól a szülő és/vagy az igazgató írásos engedélyével kérhet felmentést. A foglalkozások legalább öt fővel indulnak.

7. Az iskolai munkában való vészvétel kötelezettségei; a késések és mulasztások

7.1 A hiányzások igazolásának rendje

A tanítási órák és a tanítás nélküli munkanapok programjai minden diák számára kötelezőek, azokról távol maradni csak indokolt esetben lehet.

Amennyiben a tanuló a számára kötelezően előírt foglalkozásról távol marad vagy elkésik, mulasztását (késését) igazolnia kell.

Az igazoltan és igazolatlanul mulasztott órák maximális számát, illetve a maximális óraszámot meghaladó mulasztás esetén követendő eljárást a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 51.§-a tartalmazza.

7.2 A mulasztások igazolásával kapcsolatos iskolai szabályok :

- A tanulók osztályzatait, igazolt és igazolatlan mulasztásait, késéseit, továbbá dicséreteit és elmarasztalásait a pedagógusok a naplóban rögzítik.
- Tanulóink hiányzásának igazolását az iskola szervezeti és működési szabályzatának előírásai szerint az osztályfőnökök végzik.
- Tanulóink évente legfeljebb három nap időtartamra – szüleik (nagykorú diák esetében a tanuló) előzetes írásbeli kérelmére – engedélyt kaphatnak a távolmaradásra. A három napot meghaladó előre látható hiányzáshoz az osztályfőnök javaslata alapján az igazgató engedélye szükséges.
- Ha a tanuló betegsége miatt nem jöhet iskolába, a szülő a távolmaradás első napján értesíti az osztályfőnököt, vagy az iskola titkárságát a hiányzás okáról és várható időtartamáról aznap 9 óráig a következő telefonszámon: 52/537-078, 537-079.
- Három napot meghaladó hiányzást orvosi igazolással, vagy hivatalos elfoglaltságot tanúsító okirattal lehet igazolni.
- A tanuló az igazolást lehetőleg a hiányzás utáni napon hozza magával. A hiányzást legfeljebb egy héten belül igazolnia kell. Ha a tanuló a mulasztást követő egy héten belül nem igazolja távolmaradását, mulasztott órái igazolatlanok.
- Más esetben a tanításról előzetes igazgatói engedély alapján maradhat távol a tanuló. Igazgatói engedélyt a szülő kérhet, a kérelmet legalább három nappal a hiányzás előtt, írásban - az osztályfőnök értesítése mellett - kell eljuttatni az igazgatóhoz
- Az igazolatlan mulasztás fegyelmi vétség. Ha a tanuló igazolatlanul mulaszt, az osztályfőnök a szülőt a tájékoztató füzetben értesíti erről.
- Ismétlődő igazolatlan mulasztás esetén az osztályfőnök az igazgató tájékoztatása után fegyelmező intézkedést kezdeményez.
- Az igazolatlan órák következményei:
  - 1 óra után - osztályfőnöki figyelmeztetés,
  - 5 óra után - osztályfőnöki intő,
  - 10 óra után - igazgatói figyelmeztetés,
  - A 15 órát meghaladó igazolatlan mulasztást elérő tanuló ellen az igazgató fegyelmi eljárást kezdeményezhet.
  - Akinek igazolatlan mulasztása eléri a 30 órát, annak tanulói jogviszonya megszűnik, amennyiben már nem tanköteles.

Az emberi erőforrások miniszterének 20/2012. EMMI rendelete alapján:

- Az igazolatlan mulasztásról már az **első alkalommal** értesíteni kell a szülőt, felhívva a figyelmet a következményekre.
- A **tízedik** (**10.)** igazolatlan óra után az iskola igazgatója értesíti a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot.
- **Harminc (30)** igazolatlan óra után az iskola tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot és ismételten a gyermekjóléti szolgálatot, amely közreműködik a tanuló szülőjének értesítésében.

  A hatóság szabálysértési eljárást fog kezdeményezni.
- **Ötven (50)** igazolatlan óra után az iskola haladéktalanul értesíti az illetékes jegyzőt és a kormányhivatalt.
- Ha a tanuló mulasztott óráinak száma tantárgyanként meghaladja a kötelező óraszámnak a 30%-át, vagy (igazolt és igazolatlan) mulasztott óráinak száma egy tanévben a 250 órát meghaladja, a tanuló csak sikeres osztályozóvizsga letételével folytathatja tanulmányait.
- A késések elbírálásával kapcsolatos szabályok:
  - Ha a tanuló elkésik az óráról a tanár beírja a naplóba „K" betűvel jelzett késést.
  - A tanulónak késését indokolnia, illetve igazolnia kell osztályfőnökénél.
  - Az igazolatlan késések fegyelmi intézkedést vonnak maguk után.

8. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát szervez az iskola az érettségi vizsgaidőszakot megelőzően minden tanév szeptember-október és április hónapjában, valamint január, és június első hetében, szükség esetén más időpontban is.

Az osztályozó vizsgára jelentkezést az oktatási igazgatóhelyettesnek kell benyújtani.

Az osztályozó vizsga követelményeit házirendünk melléklete tartalmazza.

9. Az iskolai munkarend

- A tanulók iskolába érkezésének időpontja legkésőbb 5 perccel az órakezdés előtt.
- Becsengetés után tanulóink kötelesek a tantermekben tartózkodni. Ha a tanuló a tanítási óráról késik, a késés időtartamát az órát tartó pedagógus a naplóban rögzíti. A késő tanuló az óráról nem zárható ki. Ha a tanuló késéseinek időtartama eléri a 45 percet, a legutolsó késés óráját igazolatlannak tekintjük.
- Az iskolát tanulóink sem lyukasórában, sem szünetekben nem hagyhatják el. Rendkívüli esetekben az iskola elhagyása kizárólag az osztályfőnök vagy az igazgatóhelyettes engedélyével történhet. Az óraközi szünetekben diákjaink a tantermekben, vagy az udvaron tartózkodhatnak. Azok a tanulók, akiknek lyukasórájuk van, kötelesek fegyelmezetten viselkedni.
- A diákok rendkívüli ügyeik intézése érdekében a pedagógusokat a szünetekben, vagy a tanítási órák után kereshetik föl. A tanári szobában tanuló csak a pedagógusok rendkívüli engedélyével tartózkodhat!
- A szülők az iskola által kijelölt fogadóórákon, sürgős esetben pedig – időpont-egyeztetés után – a megbeszélt időpontban kereshetik föl az iskola tanárait. Idegen személyek az épületben csak igazgatói engedéllyel tartózkodhatnak.
- A tanuló nem folytathat a tanítási órán olyan tevékenységet (pl. étkezés), amely a tanulás folyamatát akadályozza, az órát tartó tanár munkáját zavarja. A tanítási órákon a diákok számára audioeszközök, mobiltelefon és az iskolai munkát zavaró játékok használata tilos.
-

Tanórák időpontjai:

1. óra	2. óra	3. óra	4. óra	5. óra	6. óra	7. óra	8. óra	9.óra
8.00-8.45	9.00–9.45	9.55–10.40	10.50–11.35	11.55–12.40	13.00–13.45	14.05–14.50	15:00-15:45	15:55-16:45

10. Óvodai Házirend

10.1 A házirendről

A házirend az óvodai intézményegységnek az egyik alapdokumentuma, amely az iskolai házi-rend része, azzal összhangban készült. Rögzíti a jogokat és a kötelességeket, valamint az óvoda munkarendjét.

Ezen szabályok kölcsönös figyelembevételével (jogok és kötelességek) teremthetjük meg az intézmény működőképességét és az együttműködések alapjait.

Hatálya kiterjed az óvoda dolgozóira, a szülőkre és óvodásokra egyaránt, valamint azon személyekre, akik engedéllyel tartózkodnak az óvoda területén, udvarán.

Általános szabályok

Az iskolai házirend 1.2. pontjában megfogalmazott általános szabályok és elvárások óvodánk dolgozóira és használóira is vonatkoznak.

10.2 Óvodai munkarend

- Az óvodai nevelési év: szeptember 1-től a következő év augusztus 31-ig tart.
    - Tervezett tevékenységeket, irányított foglalkozásokat: szeptember 15 - június 15-ig tervezünk
- A nyári óvodai időszak: június 1-től, augusztus 31-ig tart.
- Az intézmény minden nyáron a szükségessé váló takarítási és karbantartási munkálatok miatt a fenntartó határozata alapján 4-6 hétre bezár. Ennek pontos dátumáról február 15-ig értesítést kapnak a szülők. Az óvodában legfeljebb 5 nap nevelés nélküli munkanap megtartására kerül sor, melynek időpontjáról azt megelőzően legalább 7 nappal tájékoztatjuk a szülőket.
- Ügyeletet csak előzetes igényfelmérés esetén tudunk biztosítani.
- Az intézmény munkanapokon hétfőtől péntekig naponta 7.00 - 17.30 óráig tart nyitva. Délelőtt 7.00 - 7.30 óráig, délután 16.30 - 17.30 óráig ügyeleti rend szerint, összevont csoporttal működik. A gyermeklétszámtól függően az óvodai intézményegység-vezető egyéb indokolt esetben is dönthet összevont csoporttal történő működésről.
- Kérjük a szülőket, hogy gyermekeiket reggel kísérjék be a csoportszobába, délután pedig személyesen vegyék át az óvónőtől! Írásbeli nyilatkozatra van szükség, ha a gyermeket nem a szülő, vagy a törvényes képviselő viszi haza.
- Óvodai programokra, ünnepélyekre, kirándulásokra az óvodai csoport terve és az óvoda munkaterve alapján kerül sor. Időpontjáról előzetesen értesítjük a szülőket.
- A nevelési évben 2 szülői értekezlet megtartására kerül sor, melynek időpontjáról legalább 7 nappal előbb értesítjük a szülőket.
-

Az óvodai csoportok <u>napi rendje</u> szeptember 1.-től június 15.-ig

-

A tevékenységek			A tevékenységek megnevezése
kezdete	**vége**	**Időtartama**	
7.00	7.30	30 perc	Gyermekek fogadása közös csoportban, JÁTÉK
7.30	8.30	60 perc	JÁTÉK kezdeményezések, egyéni képességfejlesztés,
8.30	9.15	45 perc	Mosdózás és folyamatos reggeli, JÁTÉK

9.15	10.30	75 perc	*JÁTÉK:* Kezdeményezések, szabad játék, mozgásos játékok,
10.30	12.00	90 perc	Mosdózás, öltözködés, Udvari JÁTÉK, séta, mindennapos mozgás
12.00	13.00	60 perc	Testápolási teendők, munkajellegű tevékenységek: terítés, ebéd
13.00	15.00	120 perc	Csendes pihenő mesével
15.00	15.30	30 perc	Folyamatos ébresztő, testápolási tevékenységek, uzsonna
15.30	16.30	60 perc	JÁTÉK csoportszobában vagy az udvaron
16.30	17.30	60 perc	JÁTÉK Összevont csoportban

Az óvodai csoportok heti rendje

- Az óvodapedagógusok év elején kialakítják a kezdeményezések és kötött vagy kötetlen foglalkozások heti rendjét. Ez magában foglalja a korosztálynak megfelelő időmennyiségre tervezett (5-35 perces időtartamban) a hetente 1x:
- *Mese, vers, dramatizálás, bábozás*
- *Külső világ tevékeny megismerése*
- *Mozgás*
- *Ének, zene, énekes játék, gyermektánc*
- *Rajzolás, mintázás, kézimunka*
- *Bibliai foglalkozás.*
- *Naponta olvasunk mesét és tervezünk mozgásos játékokat, anyanyelvi játékokat.*
-

10.3 Óvodai felvétel

- **Az óvodai felvétel, jogviszony keletkezése**
- Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos. Az óvodai beiratkozás (adott év április 20 és május 20 közötti) pontos időpontját és feltételeit a fenntartó határozza meg.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az intézményegység-vezető javaslata alapján az intézmény igazgatója dönt, a jogszabályi keretek, a szülők kérésének és az óvodapedagógusok véleményének lehetőségek szerinti figyelembe vételével.

2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről[1] *6. Az óvoda*

8. § (1) Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. **Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti,** *feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.*

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A jegyző - az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a fenntartó - a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

Az óvodai jogviszony megszűnése
Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha
- a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján,
- a fenntartó a szülő kérelmére engedélyt adott a gyermek óvodai nevelés alóli felmentésére,
- a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján.

A gyermekek jogai az óvodában Az óvodás gyermeknek joga van, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön (Nkt. 46§.(3)

A gyermekek kötelességei az óvodában
- életkorához és fejlettségéhez igazodva, pedagógus felügyelete, irányítása mellett működjön közre saját környezetének és az általa használt eszközöknek a rendben tartásában, és őrizze, óvja az általa használt eszközöket, az óvoda felszereléseit.
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét.

10.4 Hiányzások és azok igazolása az óvodában

Három éves kortól **kötelező** az óvodai nevelés keretében folyó, iskolai életmódra előkészítő foglalkozáson részt venni.

A fenntartó a szülő kérelmére és az intézményvezető, valamint **a** védőnő egyetértésével**,** a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az 5. életév betöltéséig **felmentést adhat** a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja. (Felmentés kérhető indokolt esetben a fenntartótól hivatalos formában, ezen nyilatkozat leadási ideje minden év áprilisában van.)

- Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, **mulasztását igazolnia kell**. A gyermek hiányzását jelezni kell a csoportos óvodapedagógusnak. A mulasztást igazoltnak tekintjük, ha a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy gyermekét nem hozza óvodába. Ez esetben a gyermek hiányzását a szülő aláírásával igazolja. **A szülő 1-2 nap esetén igazolhatja gyermeke hiányzását,** éves szinten nem határozzuk meg, hogy mennyi lehet ezen igazolások száma. Óvodai javaslat, hogy iskolába készülő gyermekeknél éves szinten ne haladja meg a 10 alkalmat.
- Amennyiben a gyermek **3 vagy 3 napnál több napot marad távol az óvodából, családi okok miatt, akkor előzetesen igazgatói engedélyt kell kérjen**, így igazoltnak tekinthető mulasztása.
- Hiányzás esetén, a másnapi étkeztetést reggel 8.30-ig tudja lemondani, illetve az újbóli érkezés esetén, szintén szükséges előző nap jelezni, hogy igényel étkezést, szintén 8.30-ig, a csoportos óvodapedagógusnak személyesen vagy telefonon. Egyéb esetekben az óvodapedagógusokat csak az alábbi időközökben érhetik el telefonon:
    - 7.00-8.30ig,
    - 11 óra és 12 óra között,
    - majd délután 15 óra után tudnak a szülők telefonon egyeztetni az óvodapedagógussal, kérjük ennek tiszteletben tartását.
    - Amennyiben a szülő nem jelez két napig, a harmadik napról az óvodapedagógus automatikusan kihúzza a hiányzó gyermeket az étkezők névsorából. Étkezésben újra csak a szülő étkezésigénylése esetén szerepel.
- **Betegség esetén orvosi igazolás szükséges.**
- A fertőző betegséget (pl.: vírus, kötőhártya-gyulladás) haladéktalanul be kell jelenteni. Fejtetvességet be kell jelenteni és a szülő kötelessége, hogy kezelje.. Láz, hányás, hasmenés esetén a gyermek nem jöhet óvodába. Ha ezek a tünetek az óvodában jelentkeznek, a szülőnek haladéktalanul el kell vinnie gyermekét. Betegség miatti hiányzás után kizárólag orvosi igazolással járhat újra óvodába a gyermek. A gyermekek gyógyszerezését az óvodapedagógus nem vállalhatja. (Kivételt képez az asztmásfulladás esetén azonnali használatos, orvosi rendelvényre adott gyógyszeres pl.: Ventolin puff, probléma esetén a szülővel egyeztetve. Illetve más szigorúan orvosi utasításra és végszükségben beadandó gyógyszerek.)
- **Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.** Jogszabályi előírások szerinti eljárás indul
- Van mód az étkeztetés nélküli óvodai ellátásra is, amennyiben a szülő reggeli után érkezik gyermekével, és ebéd előtt viszi haza. Ez iránti igényét, az intézményvezetőnek/igazgatónak írásban kell jelezni.

10.5 Gyerekek étkeztetése az óvodában

- Az étkezések időpontja: Tízórai 8.30 – 9.15 óra között Ebéd 12 - 13 óra között Uzsonna 15 – 16 óra között. A 7 óra körül érkező gyerekeket célszerű otthon megreggeliztetni.

Az étkezési térítési díj befizetésének és lemondásának rendje

Az óvodai étkezéssel, térítési díjakkal és kedvezményekkel kapcsolatos rend az iskolai házirendben foglaltak szerint történik, amint az a 2.4. Az ingyenes vagy kedvezményes étkezéshez című alpontban található.

10.6 A területhasználat szabályai az óvodában

- Az óvoda főbejárata az udvar és parkoló, illetve gyalogosan az Olajfa utcai csarnok főbejárati kapuja felől közelíthető meg. A reggeli érkezés során, az óvoda főbejárati ajtaja 7,00 és 9.00 között nyitva áll, ezután 12,00 óráig csak csengetés után tudjuk az érkezőket beengedni. Az iskola kapuját és játszóudvar kapuját is mindig zárva kell tartani, óvodás egyedül nem közlekedhet.
- Az öltözők és a csoportszobák kizárólag a kijelölt bejáratokon keresztül közelíthetőek meg. Érkezéskor és távozáskor kérjük, hogy a szülők győződjenek meg arról, hogy a bejárati ajtó valóban bezáródott-e.
- Az óvoda területén csak az azt használni jogosultak tartózkodhatnak, illetve az igazgatói engedéllyel érkezők.
- A higiénia megőrzése és a pedagógia munka zavartalansága érdekében csoportszobába, mosdóba, és a konyhába szülő nem léphet be.
- A játszóudvaron a gyermekek csak óvodapedagógus felügyelete mellett tartózkodhatnak, oda napközben nagy testvérek az iskolából nem jöhetnek át, nem vihetik ki a kis testvért.
- A játszóudvarról a gyermekek csak felnőtt felügyelete mellett jöhetnek be,
    - pl.: mosdózni.
- Az iskola területén a gyermekek csak felügyelettel közlekedhetnek.
- A szülőkön kívül az iskolás testvérek is csak 9.00-ig jöhetnek be az öltözőbe testvérükkel, illetve ebéd után 13 óráig, majd 15 óra után érkezhetnek értük.
- Amennyiben a szülő megérkezett a gyermekért, kérjük a gyermeket hazavinni, a gyermek a szülő érkezésekor elrakja a játékot, amivel játszott és haza indul. A gyermek átadása után a szülőé a felelősség.

10.7 Egyéb elvárások:

- A gyermeket a szülő mindig gondozottan, tiszta rendes ruházatban hozza óvodába.
- A szülő gyermeke ruhájába és egyéb felszerelésébe jól látható helyre rajzolja bele a jelét.
- A jel nélküli eszközökért felelősséget nem tudunk vállalni.
- A gyermeknek tornafelszerelést, teljes váltóruhát (2 garnitúrát), valamint váltócipőt (nem mamusz, vagy papucs, a jó benti cipő: bokát stabilan tartja, lábfejet fogja, talpa csúszásmentes, lehetőleg szellős) kell hozni az óvodába. (Folyamatosan ellenőrizze és cserélje, ha balesetveszélyessé válna.) Az óvodai öltözőszekrények rendjéről és az ott tárolt ruhaneműk tisztaságáról a szülő köteles gondoskodni, azt folyamatosan figyelemmel kísérni. Hosszabb zárva tartások esetén kérjük teljesen kiürítve hagyni.
- A szülő lakcímét, valamint telefonszámát, annak változásait, és egyéb a gyermeket érintő változásokat köteles bejelenteni a csoportos óvónőnek, változást követő 5 munkanapon belül.
- A gyermekek fejlődéséről, személyiségéről tájékoztatást kizárólag óvodapedagógus adhat.
- Kérjük a szülőket, hogy az óvónők napi munkáját – a gyermekcsoport érdekében – hosszabb beszélgetésekkel ne zavarják, a gyerekekkel kapcsolatos kérdéseket előre egyeztetett időpontban, fogadóórák keretében beszéljék meg. Napi szinten rövid kölcsönös tájékoztatásra és szülői közlésekre, kérdésekre van mód.

10.8 Balesetvédelem:

- A gyerek saját játékait alkalmanként (a csoportokban megegyezett időszakban) behozhatja az óvodába. Csak olyan játékot hozhat be a csoportba, amellyel önmaga és társai testi épségét nem veszélyezteti. Könyvet, társasjátékot bármikor hozhat. A gyermek nem tarthat magánál, vagy a szekrényében rágót, cukorkát, ételt, baleset megelőzési és élelmiszer - egészségügyi okokból. Az óvodába behozott személyes tárgyakért, pénzért, ékszerekért, játékokért az óvoda nem vállal felelősséget.

- Az óvodába mások és saját testi épségét, egészségét veszélyeztető (például ütő-, szúró, vágó-eszközöket), és a keresztény szellemi és erkölcsi értékeket sértő tárgyakat, játékokat, zenei, nyomtatott és digitális kiadványokat behozni tilos.
- Baleset megelőzési okokból óvodáskorú gyermek csak pedagógus felügyeletével tartózkodhat az intézményben reggel is és zárás előtt is. A gyermekek viselkedésükkel, cselekedeteikkel nem veszélyeztethetik saját és társaik egészségét, testi épségét. Fokozottan balesetveszélyes udvari és tornaeszközöket csak rendeltetésszerűen, az óvónő jelenlétében használhatnak.

Hirdetmények:

- Az óvodában plakátokat, hirdetményeket csak az igazgató előzetes engedélyével lehet elhelyezni.

10.9 A gyermekek jutalmazásának, értékelésének, esetleges elmarasztalásainak elvei és formái:

- A gyermekek viselkedését, tetteit az óvodapedagógus szóban értékeli. Szóbeli dicsérettel, többiek elé példaként állításával, jutalom lehetőségek biztosításával, felelős megbízatásokkal, vagy különböző eszközökkel (pl: nyomda, jelképes jutalom, matrica, stb.) jutalmazhatja a gyermekeket.
- Szükség esetén a feddés is előfordulhat, jobbítási szándékkal, ezek esetleges formái és fokozatai: rosszalló tekintet, beszélgetés, pozitív példa adása, javított viselkedés nagyra értékelése, szigorúbb esetekben: játék tevékenységből átterelés más jellegű tevékenységbe, különleges lehetőségekből való kizárással. Minden esetben a gyermek cselekedetének és nem a gyermek személyének elutasításáról szólhat a jobbító szándékú feddés. Komolyabb esetek megbeszélése a szülőkkel, fogadóóra keretében történik.

A kapcsolattartás, együttműködés lehetőségei az óvodapedagógusokkal

A család és az óvoda közös értékrenden alapuló, sikeres nevelő tevékenysége érdekében kiemelten fontos az együttműködés, partneri viszony, ennek alapja a nyílt, őszinte, de tapintatos kommunikáció.

10.10 Az együttműködés fórumai:

- Szülői értekezletek
- A gyermek óvodába érkezése előtt a gyermek anamnézisének felvétele, beszélgetés során, ahol az óvónők a szülőn keresztül is kaphatnak előzetes infókat a gyermekről
- Fogadóórák (kijelölt időpontokban, vagy egyedi megbeszélés alapján)
- Félévente tájékoztatás egyénileg a gyermekfejlettségéről
- Közös igény esetén családlátogatások
- Napi információ cserék, rövid beszélgetések
- Elektronikus tájékoztatások a szülők felé
- Szülői munkaközösség működtetése és rendezvényeik, tájékoztatóik
- Nyíltnapok
- Játszódélutánok, közös rendezvények

11. A nyilvánosságra hozatal szabályai

A házirend nyilvános.

Minden érdeklődő számára megtekinthető:

- az igazgatónál,
- az intézményegység-vezetőnél,
- az óvodai faliújságon,
- az intézmény honlapján.

.

12. Záró rendelkezések

A Házirend személyi hatálya: kiterjed az iskolával jogviszonyban álló diákokra, és az iskolában foglalkoztatott alkalmazottra.

A Házirend területi hatálya: előírásai azokra az iskolai és iskolán kívüli, tanítási időben, illetve tanítási időn kívül szervezett programokra vonatkoznak, amelyeken az iskola pedagógusai ellátják a tanulók felügyeletét. A Házirend az iskola területére, illetve az iskola által szervezett iskolán kívüli rendezvények területére érvényes.

A Házirend hatályba lépése: 2017.szeptember. 1.

A felülvizsgált Házirend hatályba lépésével egyidejűleg érvényét veszti az előző házirend.

Debrecen, 2017. augusztus 29.

Huszár Gál Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2. 4030 Debrecen, Diószegi út 21.

Donka Péter
igazgató

13. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

Az intézmény házirendjét a **szülői szervezet** 2017. augusztus 29. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírásommal tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Házirend felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta. A Szülői Szervezet egyetértési jogkört gyakorolt, nevezett rendelkezésekkel egyetért.

Debrecen, 2017. augusztus 29.

Kamenyiczki Csaba
szülői szervezet képviselője

Az intézmény diákközösség képviseletében 2017. augusztus 29. napján aláírásával tanúsítja, hogy a Házirend elkészítéséhez és elfogadásakor egyetértési jogát gyakorolta.

.....

Jenei Ákos

diákközösség képviseletében

Debrecen, 2017. augusztus 29.

A Házirendet az intézmény **nevelőtestülete** 2017.augusztus 29. napján tartott értekezletén elfogadta.

Debrecen, 2017. augusztus 29.

.....
hitelesítő nevelőtestületi tag

Házirend 1. számú melléklete

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

Tartalomjegyzék

Általános fogalmak 26
Vizsgaleírások általános iskola alsó tagozat 1-4. évfolyam 27
Vizsgaleírások általános iskola felső tagozat 5-8. évfolyam 32
Vizsgaleírások gimnázium 9-12. évfolyam 41
Vizsgakövetelmények 51
- Biológia-Egészségtan 51
- Ének – zene 52
- Bibliaismeret 55
- Fizika 64
- Földrajz 66
- Informatika 67
- Német 71
- Angol 72
- Kémia 74
- Magyar nyelv és irodalom 75
- Matematika 81
- Dráma és tánc ismeret 93
- Technika, életvitel és gyakorlat 95
- Testnevelés és sport 97
- Történelem 110
- Vizuális kultúra 123
- Környezetismeret 126
- Hon- és népismeret 128
- Természetismeret 128

Általános fogalmak

Tanulmányok alatti vizsgák
Az osztályozó vizsgát, a különbözeti vizsgát, valamint a pótló és javítóvizsgát együtt tanulmányok alatti vizsgának nevezzük.

- Osztályozó vizsga:
  Az osztályozó vizsgával a félévi, ill. az év végi osztályzatok megállapítása történik. Intézményünkben osztályozó vizsgát tesznek azok a tanulók, akik arra jelentkeznek, illetve akik számára az igazgató határozata előírja.
  Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

- Különbözeti vizsga:
  A különbözeti vizsga célja annak megállapítása, hogy a tanuló rendelkezik-e a tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel. Pl. iskolaváltáskor, vagy egyik tanulmányi területről egy másikra átmenetkor az addig nem tanult vagy alacsonyabb fokon tanult tárgyakból teendő számonkérés.

- Javítóvizsga:
  Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén – egy vagy két tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, illetve akik számára az igazgató határozata előírja.

Vizsgaleírások általános iskola alsó tagozat 1-4. évfolyam

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Ének -zene	Időtartam	45 perc	10 perc	–	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Bibliaismeret	Időtartam	45 perc	10 perc	–	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	50%	–	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése	
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó	Különbözeti

Idegen nyelv	**Időtartam**	45 perc	10 perc	–	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	78%	22%	–	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	**Vizsga jellemzői**	**A vizsga részei**			**A vizsga értékelése**			
		Írásbeli	**Szóbeli**	**Gyakorlati**	**Osztályozó**		**Különbözeti**	
Magyar nyelv és irodalom	**Időtartam**	45 perc	10 perc	–	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Matematika	Időtartam	45 perc		–	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100%		–	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Sakk	Időtartam	-	-	45 perc	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	-	-	100%	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Életvitel és gyakorlat	Időtartam	–	–	45 perc	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	–	100%	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Testnevelés és sport	Időtartam	–	–	45 perc	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	–	100 %	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Vizuális kultúra	Időtartam	45 perc	–	Projekt	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	–	50%	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Környezetismeret	Időtartam	45 perc	–	–	90% – tól:	jeles (5)		
					80% – 89%:	jó (4)		
					66% – 79%:	közepes (3)	50% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100%	–	–	50% – 65%:	elégséges (2)	0% – 49%:	nem teljesítette
					0% – 49%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Vizsgaleírások általános iskola felső tagozat 5-8. évfolyam

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Biológia – egészségtan	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Ének -zene	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellem-zői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
E Bibliaismeret	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	50%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellem-zői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Fizika	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	60%	40%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Földrajz	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Informatika	Időtartam	–	10 perc	45 perc	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	20%	80%	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Idegen nyelv	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	78%	22%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Kémia	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Magyar nyelv és irodalom	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Matematika	Időtartam	45 perc		–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100%		–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Drámа és tánc	Időtartam	45 perc	–	Projekt	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	–	50%	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Technika, életvitel és gyakorlat	Időtartam	–	–	45 perc	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	–	100%	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Testnevelés és sport	Időtartam	–	–	45 perc	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	–	100 %	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	60%	40%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Vizuális kultúra	Időtartam	45 perc	–	Projekt	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	–	50%	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Hon – és nép ismeret	Időtartam	45 perc	–	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100%	–	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Természetismeret	Időtartam	45 perc	10 perc	–	85% – tól:	jeles (5)		
					70% – 84%:	jó (4)		
					50% – 69%:	közepes (3)	35% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	50%	–	35% – 49%:	elégséges (2)	0% – 34%:	nem teljesítette
					0% – 34%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Vizsgaleírások gimnázium 9-12. évfolyam

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Biológia – egészségtan	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Ének -zene	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Bibliaismeret	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	50%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Fizika	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	60%	40%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Földrajz	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Informatika	Időtartam	–	10 perc	45 perc	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	20%	80%	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Idegen nyelv	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	78%	22%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Kémia	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Magyar nyelv és irodalom	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	67%	33%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Matematika	Időtartam	45 perc	(10 perc*)	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100% (67%*)	(33%*)	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői	Szóbeli vizsga csak akkor van, ha az írásbeli 15-24 %-os.						

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Dráma és tánc	Időtartam	45 perc	–	Projekt	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	–	50%	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Életvitel és gyakorlat	Időtartam	–	–	45 perc	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	–	100%	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Testnevelés és sport	Időtartam	–	–	45 perc	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	–	–	100 %	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	60%	40%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Vizuális kultúra	Időtartam	45 perc	–	Projekt	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	–	50%	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Környezetismeret	Időtartam	45 perc	–	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100%	–	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Hon – és nép ismeret	Időtartam	45 perc	–	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	100%	–	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Természetismeret	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	50%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Tantárgy	Vizsga jellemzői	A vizsga részei			A vizsga értékelése			
		Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Osztályozó		Különbözeti	
Etika	Időtartam	45 perc	10 perc	–	80% – tól:	jeles (5)		
					60% – 79%:	jó (4)		
					40% – 59%:	közepes (3)	25% – tól:	teljesítette
	Aránya az értékelésnél	50%	50%	–	25% – 39%:	elégséges (2)	0% – 24%:	nem teljesítette
					0% – 24%:	elégtelen (1)		
	A vizsga formai jellemzői							

Vizsgakövetelmények

Biológia-Egészségtan

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
7. évfolyam	A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biomok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték. Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani. Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait. Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival. Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlények el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig). Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot. Ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
8. évfolyam	Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában. Önállóan és társaival együttdolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában
10. évfolyam	Alapfogalmak – rendszerezés, biológiai szerveződés. A vírusok, prokarióta élőlények: baktériumok és kékbaktériumok. Az alacsonyabb rendű eukarióták. Az állatok testfelépítése, életműködései és a legfontosabb törzsei. Az állatok viselkedése. A növények teste és életműködései. A gombák teste és életműködései, életmódjuk. A gombák gyakorlati jelentősége.
11. évfolyam	A sejtek felépítése és életműködése. Az ember életműködései és az életműködések szabályozása. Az önfenntartó működések (keringés, táplálkozás, légzés, kiválasztás) és azok egészségtani vonatkozásai. A kültakaró és a mozgás, azok egészségtani vonatkozásai. Az életműködések szabályozása és egészségtani vonatkozásai Az ember szaporodása és egyedfejlődése, azok egészségtani vonatkozásai.
12. évfolyam	Az öröklődés: alapfogalmak, az öröklődés szabályai, kapcsoltság, a genetikai kutatások jelentősége. Az élővilág evolúciója és a jelenkori bioszféra. Az evolúció genetikai alapjai; a bioszféra evolúciója; az ember evolúciója. Az élővilág és a környezet. A bioszféra; a biomok. A populációk és az életközösségek. Populációk és társulások. A bioszféra jelene és jövője.

Ének – zene

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	Megfelelő számú dal önálló és csoportos éneklése. Énekelt dalok ritmuskísérete mozgással. Dalok mondókák ritmusának felismerése, és megfelelő ritmushasználat improvizációval, ritmusírás, -olvasás. Különböző hangkészletű dalok éneklése, iá szó mi hangkészletűek szolmizálása. Vokális és hangszeres hangszínek felismerése. Zenei hangulatok jellemzése. Emberi hangfajták megkülönböztetése, megismerése hangzás alapján. A tanulók 30 gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'–c'''' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 metrumot helyesen hangsúlyozzák.(Képesek ezt egyszerű tánclépésekkel érzékeltetni.) A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklik. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.
2. évfolyam	Megfelelő számú (30) dal önálló és csoportos éneklése. Énekelt dalok ritmuskísérete mozgással. Dalok mondókák ritmusának felismerése, és megfelelő ritmushasználat improvizációval, ritmusírás, -olvasás. Különböző hangkészletű dalok éneklése és szolmizálása. Vokális és hangszeres hangszínek felismerése. Zenei hangulatok jellemzése. Emberi hangfajták megkülönböztetése, megismerése hangzás alapján. A tanulók 30 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'– d'' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4es metrumot helyesen hangsúlyozzák.(Képes ezekt egyszerű tánclépésekkel érzékeltetni.) A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklik. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket

3. évfolyam	Könnyű többszólamú dalok éneklése. Rövid zenei részletet figyelemmel követése, megadott szempontok alapján. Tanári irányítással ritmus- és dallammotívumok visszaidézése (utóritmizálás és szolmizálás, felismerés, lejegyzés, reprodukálás). 20 magyar dal (pl. 15 népdal, 5 műdal) és 5 más nyelvű éneklése emlékezetből. Karakteres zenei szemelvények felismerése A tanulók 30 dalt (20népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből ae" hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklik. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkotnak a tanult dalok hangkészlete alapján lalázva vagy szolmizálva is. A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklik. Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A harmadik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik
4. évfolyam	Könnyű többszólamú dalok éneklése. Rövid zenei részletet figyelemmel követése, megadott szempontok alapján. Tanári irányítással ritmus- és dallammotívumok visszaidézése (utóritmizálás és szolmizálás, felismerés, lejegyzés, reprodukálás). 20 magyar dal (pl. 15 népdal, 5 műdal) és 10 más nyelvű éneklése emlékezetből. Karakteres zenei szemelvények felismerése. A tanulók 60 dalt (40 népzenei és 20 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e" hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklik. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel

	megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkotnak a tanult dalok hangkészlete alapján lalázva vagy szolmizálva is. A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklik. Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik
5. évfolyam	Az énekes anyagból 5 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük. A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak. Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, formai megoldások). A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 5 alkotás) megismerték
6. évfolyam	Az énekes anyagból 5 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük. A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak. Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások). A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 5 alkotás) megismerték

7. évfolyam	Az énekes anyagból 7 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük. Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák. Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten. A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.
8. évfolyam	Az énekes anyagból 8 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük. Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák. Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten. A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 10 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.
9. évfolyam	Őskor, ókor és középkor zenéje Zenei korszakok jellemzői (Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantikus, XX. sz. és a kortárs zene) Népzene stílusjegyei Zeneelmélet (ritmusértékek, előjegyzések, hangnemek és hangközök)

Bibliaismeret

Évfolyam	Vizsgakövetelmények	
1. évfolyam	.	
	A teremtéstől Ábrahámig	A teremtés
		Kain és Ábel
		Noé bárkája
		A bábeli torony
		Ábrám útnak indul
		Sodoma és Gomora
		Izsák és Ismáel
		Ábrahám hite
	Izsáktól Józsefig	A lánykérés
		Jákób és Ézsau
		Lábán házában
		Útban hazafelé
		József álmai
		Börtöntől a trónig
		József és testvérei
	Mózestől Bálámig	Mózes születése
		Mózes, a szabadító
		Egyiptomi csapások
		Kivonulás Egyiptomból
		A Vörös-tenger kettéválik
		Vándorlás a pusztában
		Tízparancsolat
		Kánaán megkémlelése
		Az érckígyó
		Bálám szamara
	Ráhábtól Sámuelig	Ráháb és a kémek

		Jerikó ostroma Gedeon Sámson Sámson és Delila A moábita Ruth Sámuel Az elrabolt frigyláda
	Saul és Dávid	Az első király Saul és Jonatán Egy betlehemi pásztorfiú Dávid és Góliát Saul meggyűlöli Dávidot Egy igazi barát Saul üldözi Dávidot Dávid, a király
	Salamontól Eszterig	A bölcs király Jónás Dániel az oroszlánok vermében A tüzes kemence Eszter, a királynő Hámán bukása
2. évfolyam	**Bevezetés az evangéliumok tanulmányozásába**	Az evangéliumok szerzői Az evangélium jelentése
	Jézus születése	Simeon, Anna Keresztelő János szolgálata
	Jézus szolgálata	Jézus Názáretben Jézus, a galileai tanító Jézus utazásai Út Jeruzsálembe A feltámadás
	Bevezetés a Tízparancsolat tanulmányozásába	Áttekintés rövidített formában

3. évfolyam	**Apostolok cselekedetei**	Az Egyház születése Pünkösd Az Egyház terjedése Üldözések Pálfordulás Pál utazásai
	Az újjászületésről	Megtérés Vízkeresztség Szent Szellem keresztség Bizonyságtétel
	A keresztény egyház	A mai bibliai hitgyakorlás módjai A Hit Gyülekezete történetének főbb mozzanatai
	Az imádságról	Az ószövetség imái: ősatyák Mózes Anna Dávid zsoltárai Salamon Ezékiás Újszövetség: Jézus tanítása az imádságról, Miatyánk
	Hegyi beszéd	Példázatok Boldogmondások
4. évfolyam	**Újszövetségi levelek**	Pál apostol levelei Jakab Péter János levelei
	Erkölcsi tanítások és a Tízparancsolat	Viselkedés, jellem, kapcsolatok kérdésköre a II. Mózes 20. és a Példabeszédek alapján.
	Bibliai idők életmódjáról	Pénz, súly, mértékegység Életmód, szokások, foglalkozások
5. évfolyam	**A Biblia keletkezése**	Hogyan írták a Bibliát? Miként vált egy könyvvé? Megbízhatóság
	Fordítások	A sötét korszak Úttörő hittérítők Reformáció Nyomtatás
	Bevezetés a Bibliába	A Biblia hatása A Biblia üzenete A Biblia Istene
	A Biblia könyvei	Törvény Történeti könyvek Bölcsesség könyvek Próféták könyvei Újszövetség: négy evangélium Apostolok cselekedetei Levelek Jelenések könyve
	A Biblia megértése	Hol íródott, mikor és miért? Mit eredményez az Igéhez való visszatérés?
	A Biblia földje	Földrajzi és történelmi ismeretek Izraelről
6. évfolyam	. **A teremtés**	Az univerzum teremtésétől az ember teremtéséig.

Az első korszak – Éden	Az ártatlanság ideje. Az ember teremtésétől a bűnesetig és a kiűzetésig
A második korszak – az özönvíz előtt	A lelkiismeret ideje. Az Éden kertjéből történt kiűzetéstől az özönvízig
A harmadik korszak – az özönvíz után	Az ember felelősségének ideje. Az özönvíztől a bábeli szétszóratásig
A negyedik korszak – a pátriárkák	Az ígéret ideje. Ábrám elhívásától az egyiptomi szolgaságig
Az ötödik korszak – törvény alatt	Az exodustól Salamonig. A királyság felosztásától a babiloni fogságig. A helyreállítástól az Ószövetség végéig Az Újszövetség kezdetétől Jézus keresztre feszítéséig és mennybemeneteléig
A hatodik korszak – végső idő	Pünkösdtől Jézus eljöveteléig. A kegyelem ideje. Pünkösdtől a hívők elragadtatásáig. A nyomorúság ideje. A nagy elszakadástól Jézus eljöveteléig hatalomban és dicsőségben
A hetedik korszak – teljesség	Eljövendő korszak. Jézus megjelenésétől az örökkévalóságig
Ünnepek	A Biblia főbb ünnepei

Ezen felül a 6. osztályban az egyes bibliai történetekhez a megfelelő helyeken az etika tantárgy alábbi elemeit is beépítjük az oktatásba, nevelésbe:

„1. Az emberi természet

1.1. Ember és természet.
1.2. Test és lélek. Egészség, betegség, fogyatékosság, egészség.
1.3. Ösztön, érzés, érzelem. Értelem, akarat.
1.4. Nyelv és gondolkodás. Tudás, képesség, tehetség.

2. Erkölcsi személyiség, emberi társaság

2.1. Szokás, hagyomány, szabály, illem.
2.2. A lelkiismeret. Jó és rossz, bűn és erény.
2.3. Az ember mint értékelő és erkölcsi lény.
2.4. Önállóság, alkalmazkodás, engedelmesség. Őszinteség és hazugság.

7. évfolyam	**Isten Igéje** Isten Igéje. Természete és tekintélye **A kereszténység hat alaptanítása** A megváltás lényege A megtérés A hit A vízkeresztség Keresztség a Szent Szellemben Az újjászületés A kézrátétel A halottak feltámadása Az örök ítélet **A hitélet gyakorlati alapjai** Az imádkozás Közösség az írott és prédikált Igével Az istentisztelet A tanúságtevés Ezen felül a 7. osztályban az egyes bibliai történetekhez a megfelelő helyeken az etika tantárgy alábbi elemeit is beépítjük az oktatásba, nevelésbe: *„3. Társas kapcsolatok* 3.1. Társaink. Barátság, szeretet, tisztelet, segítő kapcsolat. 3.2. Nemiség, szerelem. A házasság. Család, otthonteremtés. 3.3. Előítélet, bizalom, együttérzés. 3.4. Nemzeti, nemzetiségi és etnikai hovatartozás, etnikai együttélés, etnikai háttérű konfliktusok. *4. Az emberi társadalom* 4.1. Egyén és közösség. Társadalmi igazságosság. Szegények és gazdagok. 4.2. Szabadság és korlátozottság. 4.3. Munka, alkotás. Értelmes élet, boldogulás. Jól lét és jólét. 4.4. Jog, hatalom, politika, demokrácia.
8. évfolyam	**Az Istenről szóló tanítás** Isten, az Atya Isten, a Fiú Krisztus isteni és emberi természete Isten, a Szent Szellem **Az üdvterv** Az angyalok A Sátán bukása és királysága Az ember teremtésének célja A bűnbeesés és következményei Az üdvtörténet: az Isten és ember közötti szövetségek története Bűn és bűnismeret Isten Igéje alapján A Megváltás aspektusai és gyümölcsei A Megváltás birtokbavétele: a hit és a hit cselekedete A megigazulás **A Szent Szellem** A Szent Szellem személye A Szent Szellem ajándékai A Szent Szellem gyümölcsei A Szent Szellem vezetése A Szent Szellem kenete **Egyházi szolgálat** Az Egyház Dicséret és imádás Tanítványság A szolgálat, szolgáló szív

		Adakozás Az úrvacsora A hatalom négy területe a világban Az Egyház vezetése I.: szolgálati ajándékok Az Egyház vezetése II.: presbitérium, diakónusok, az engedelmesség kérdései Isteni rend a családban Munkahely és az anyagi élet Az államhoz való viszony Szellemi hadviselés
	A jövő	Az eljövendő dolgok (eszkatológia)
	Ezen felül a 8. osztályban az egyes bibliai történetekhez a megfelelő helyeken az etika tantárgy alábbi elemeit is beépítjük az oktatásba, nevelésbe: *„5. A vallás világa* 5.1. Meggyőződés, hit, világnézet. 5.2. A vallás mint lelki jelenség. 5.3. Vallási közösség és vallási intézmény. 5.4. Vallási népszokások. *6. A kereszténység és Európa* 6.1. A nagy világvallások világképe és erkölcsi tanításai. 6.2. A zsidó és a keresztény vallás a Biblia tükrében. 6.3. A kereszténység története. Az európai civilizáció és kultúra zsidó–keresztény gyökerei. 6.4. A keresztény valláserkölcs és a kereszténység világi tanításai. Párbeszéd, együttműködés vallásos és nem vallásos emberek között. 6.5 Új vallási mozgalmak.	

9. évfolyam	**Mózes első könyve**	A teremtés A bűnbeesés Káin és Ábel A lelkiismereti kor az özönvízig Az özönvíz A népek eredete A Bábel tornya Ábrahám elhivatása és élete Az Ábrahámnak adott áldások és ezek feltételei Izsák élete Jákob élete József és testvérei Jákob próféciái Jób könyve Az egyiptomi fogság
	Mózes második könyve	Mózes felemelkedése és a kivonulás Egyiptomból A Tízparancsolat Az aranyborjú A Szent Sátor részletei
	Mózes harmadik könyvétől Mózes ötödik könyvéig	A papi szolgálat a Sátorban – áldozatok A tisztasági törvények A felebaráti erkölcsi törvények A mózesi ünnepkör Vándorlás a sivatagban A hét lázadás Mózes ellen és következményeik Bálám története Egyéb törvények (menedékvárosok stb.) Az ország ígérete Mózes utolsó beszédei az új generációhoz Az okkultizmus tilalma Az ún. „palesztinai szövetség” megkötése A Törvény áldása és átka Mózes befejező próféciái és imája (90. zsoltár)
	Ezen felül a 9. osztályban az egyes bibliai történetekhez a megfelelő helyeken az etika tantárgy alábbi elemeit is beépítjük az oktatásba, nevelésbe: *„1. Az erkölcsi gondolkodás alapjai* 1.1. Tények és értékek. A cselekedet erkölcsi megítélése. Etikai álláspontok a jó és a rossz ismeretének eredetéről. A szenvedés kérdése. 1.2. Hit és vallás. A világvallások emberképe és erkölcsi tanítása. 1.3. A cselekvő szeretet. Az ember kitüntetett léthelyzete, bűne és jóravalósága. A valláserkölcs értékei a világi etikában. *2. Törvény és lelkiismeret* 2.1. Az erkölcsi gondolkodás fejlődése. Szokás, hagyomány, törvény. Az egyén választása. 2.2. A lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége. Szándék és következmény. 2.3. Az erények és a jó élet céljai. A jellem. Erkölcsi érzék, erkölcsi nevelés. Önállóság és példakövetés. Önmegvalósítás és önkorlátozás.	

10. évfolyam	**Józsué könyve** Józsué elfoglalja az országot Az ország felosztása **Bírák** A bírák korának általános jellemzése Debóra és Bárák Gedeon Sámson A hanyatlás **Ruth** Ruth könyve **Sámuel** Sámuel életének első ideje A nép királyt kér **Saul** Saul kiválasztása Saul élete, hibái **Dávid és a zsoltárok** Dávid kiválasztása és felkenése Dávid felemelkedése Dávid üldözései Dávid száműzetése és Saul bukása Dávid királyságának kezdete A jeruzsálemi istentisztelet megalapítása Dávid sátrának jelentősége, a zsoltárok születése Dávid sikerei és bűne Dávid újabb üldöztetései Dávid népszámlálása és a Templom megalapítása A Zsoltárok könyve **Salamon és művei** Salamon életének első időszaka, bölcsessége és gazdagsága A Templom A Példabeszédek könyve Salamon bukása, a Prédikátor könyve és az Énekek éneke Ezen felül a 10. osztályban az egyes bibliai történetekhez a megfelelő helyeken az etika tantárgy alábbi elemeit is beépítjük az oktatásba, nevelésbe: *„3. A kapcsolatok világa* 3.1. Én és Te. Szeretet, barátság, szerelem, szexualitás. Szülők és gyermekek. Otthon, család. 3.2. Én és Mi. Egyén és közösség. Állampolgárság és nemzeti érzés. A szabadság rendje: jogok és kötelességek. 3.3. Mi és Ők. Többség és kisebbség. Szolidaritás, kölcsönös segítség. A társadalmi igazságosság kérdése. 3.4. Erkölcs és politika. Magánérdek és közjó. Részvétel a közéletben. A közélet tisztasága. Szólásszabadság és a nyilvános beszéd felelőssége az információs társadalomban.

11. évfolyam	**Izrael királyságának története** Salamon bukásának következményei: az ország kettészakadása A nagy erkölcsi romlás Illés próféta Elizeus és Jéhu ideje A két Joás király ideje, a szír pusztítások Uzziás király ideje Az asszír fogság kezdete Ésaiás próféciái **Júda királyságának története** Ezékiás Ésaiás utolsó próféciái Manasse és Jósiás király Jeremiás próféciái Jósiás király idejében A babilóni fogságravitel első hulláma A fogságravitel második hulláma Sedékiás pártütése Jeruzsálem két éves ostromának időszaka Jeruzsálem eleste Ezékiel próféciái Jeruzsálem eleste után A babilóni fogság vége **Helyreállítás** Hazatérés és a Templom újjáépítése Eszter könyve Ezsdrás és Nehémiás Ezsdrás munkássága és az utolsó próféta: Malakiás Ezen felül a 10. osztályban az egyes bibliai történetekhez a megfelelő helyeken az etika tantárgy alábbi elemeit is beépítjük az oktatásba, nevelésbe: *„4. Korunk erkölcsi kihívásai* 4.1. Az ökológiai válság mint erkölcsi probléma. Kötelességeink más élőlények iránt. A környezettudatos életmód. 4.2. Világszegénység – a szegények világa. Demográfiai egyenlőtlenségek és következményeik. 4.3. A közösségi és társadalmi korrupció problémája 4.4. Az intolerancia, a gyűlölet, a kirekesztés, a rasszizmus mint erkölcsi dilemma. 4.5. Az emberiség közös öröksége és a jövő nemzedékek jogai.

12. évfolyam	**Jézus élete és szolgálata**	Jézus születése, életének első időszaka Tevékenységének kezdete Jézus korai júdeai és galileai tevékenysége Az ún. „első galileai szolgálat” A hegyi beszéd A „második galileai szolgálat” A „harmadik galileai szolgálat” A felmenetel Jeruzsálembe A „pereai szolgálat” és a visszatérés Jeruzsálembe A pészach ünnepe és az utolsó vacsora Jézus szenvedése, halála és feltámadása
	Apostolok cselekedete Pálig	Az apostolok cselekedetei Jeruzsálemben Az első pogányok megtérése
	Pál élete, szolgálata és levelei	Pál első missziós útja Pál második missziós útja Pál Epheszoszban Korinthosziakhoz írt 1. levél Korinthosziakhoz írt 2. levél Pál újra Görögországban. A Rómaiakhoz írt levél Pál fogsága és útja Rómába A római fogságból írt levelek A zsidókeresztény levelek Pál pásztori levelei A két „főapostoli végrendelet-levél”
	Az első évszázad utolsó évtizedei	Júdás és János levelei János apostol jelenéseinek könyve

Fizika

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
7. évfolyam	Mérőeszközök a mindennapi életben. A tanult mennyiségek mértékegységei és átváltásai. A sebesség. Mozgás grafikus ábrázolása. Az egyenletes mozgás jellemző mennyiségek (út, idő, sebesség) meghatározása a másik kettő ismeretében. Az átlag- és a pillanatnyi sebesség fogalom értelmezése. A tömeg. A sűrűség. A tehetetlenség törvénye. Az erőhatás, erő. A hatásellenhatás törvénye. A súrlódás. Közegellenállás jelenség szintű ismerete. A gravitációs kölcsönhatás, gravitációs mező. Gravitációs erő. A súly fogalma és a súlytalanság. A forgatónyomaték. Egyszerű gépek. A nyomás. Nyomás a folyadékokban. Közlekedőedények. A nyomás terjedése folyadékban. Nyomás gázokban, légnyomás. Arkhimédész törvénye. Nyomáskülönbségen alapuló eszközök. A hang keletkezése, terjedése, energiája. Zajszennyezés. Hangszigetelés. Rengés terjedése a földkéregben és a tengerekben: a földrengések kis rezgésszámú hangrezgések formájában történő terjedése, a cunami kialakulásának leegyszerűsített modellje. Az energia fogalma. Az energia és megváltozásai. Az energia megmaradásának felismerése és értelmezése. Munkavégzés és a munka fogalma. Az energia különféle fajtái. Energiamérleg a családi háztól a Földig. Energiaforrások: Fosszilis energiahordozók és kitermelésük végessége. A vízenergia, szélenergia, megjelenése a földi energiahordozókban. A geotermikus energia, a nukleáris energia, haszna, kára és veszélye. A Föld alapvető energiaforrása a Nap. Az egyes energiahordozók felhasználásának módja, környezetterhelő hatásai. Hőmérőtípusok. Halmazállapotok és halmazállapot-változások. Csapadékformák és kialakulásuk fizikai értelmezése. A belső energia. Hőtágulás és gyakorlati szerepe. Hőtan és táplálkozás: az életműködéshez szükséges energiát a táplálék biztosítja. „Hőátadás”, hővezetés, hőáramlás, hősugárzás.

8. évfolyam	Mágnesek, mágneses kölcsönhatás. Elektrosztatikus jelenségek a hétköznapokban. Az anyag elektromos tulajdonságú részecskéinek (elektron, proton és ion) létezése. Az atomok felépítettsége. Az elektromos töltés. A feszültség fogalma és mértékegysége. Az elektromos munka. Az elektromos áramkör és részei. Az elektromos egyenáram. Az áramerősség. A vezetéket jellemző ellenállás. Ohm törvénye. Az áram mágneses hatása. Az áram hőhatását meghatározó arányosságok és az azt kifejező matematikai összefüggés (E=UIt), energiakicsatolás, fogyasztók. A fény egyenes vonalú terjedése. *A fényvisszaverődés és a fénytörés.* Teljes visszaverődés. Hétköznapi optikai eszközök képalkotása. Valódi és látszólagos kép. Síktükör, homorú és domború tükör, szóró- és gyűjtőlencse. Fókusz. A szem képalkotása. Rövidlátás, távollátás, színtévesztés. A fehér fény színeire bontása. Színkeverés, kiegészítő színek. Elsődleges és másodlagos fényforrások. Fénykibocsátó folyamatok a természetben. Mesterséges fényforrások. Fényszennyezés**.** Az égbolt természetes fényforrásai: a Nap, Hold, bolygók, csillagok, csillaghalmazok, ködök stb. A Naprendszer szerkezete. A Nap, a Naprendszer bolygóinak és azok holdjainak jellegzetességei. Megismerésük módszerei. Geocentrikus és heliocentrikus világkép. A napfény és más fényforrások (elektromágneses) spektruma: rádióhullámok, mikrohullámok, infravörös sugárzás, látható fény, UV sugárzás, röntgensugárzás. A Nap fénye és hősugárzása biztosítja a Földön az élet feltételeit. A napozás szabályai.
9. évfolyam	A mozgásról általában. Az egyenes vonalú egyenletes mozgás, a vektor. Az egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás. A szabadesés. Nem nulla kezdősebességű, egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás. Egyenletes körmozgás. Számításos feladatok megoldása. A tehetetlenség törvénye, Newton I. törvénye. A lendület, a lendület megmaradása. Mozgásállapot-változások, az erő fogalma. Newton II. törvénye. Az erők mérése, az erők összegzése. Erő-ellenerő, Newton III. törvénye. Nehézségi erő, súly, súlytalanság. Külső erők. A forgatónyomaték. Egyszerű gépek, a lejtő. A szilárd testek alakváltozásai. Az egyenletes körmozgás dinamikai feltétele. A bolygók mozgása, a Naprendszer. Az általános tömegvonzás. Mesterséges égitestek mozgása. Számításos feladatok megoldása. A munka, a munkavégzés fajtái. Az energia. A munkatétel. A teljesítmény és a hatásfok. Számításos feladatok megoldása.
10. évfolyam	A belső energia. A fajhő. A gázok nyomása zárt térben. A gázok hőtágulása. Az ideális gáz. Az egyesített gáztörvény. A hőtan első és második főtétele. Halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) Hőterjedés. Folyadékok viselkedése hőmérséklet-változáskor. Szilárd testek hőtágulása. Számításos feladatok megoldása. Elektrosztatika. Elektrosztatikai alapjelenségek. A Coulomb-törvény. Az elektromos térerősség, elektromos erővonalak. Munkavégzés, elektromos feszültség. Vezetők az elektromos térben. Kapacitás, kondenzátorok. Elektromos áram. Áramerősség fogalma. Ellenállás, Ohm-törvény. Elektromos munka, teljesítmény, Joule-hő. Soros- és párhuzamos kapcsolások. Áramforrások jellemzése. Vezetési jelenségek különböző anyagokban.

11. évfolyam	Mágneses mező, elektromágneses indukció. Mágneses alapjelenségek. A mágneses indukcióvektor fogalma. Mágneses indukcióvonalak, fluxus. Lorentz-erő. Alkalmazások. 6 Mozgási indukció. Nyugalmi indukció. Önindukció, a mágneses tér energiája. Váltakozó feszültség. Transzformátor. Mechanikai rezgések. Kinematikai jellemzők. Harmonikus rezgőmozgás (kapcsolat az egyenletes körmozgással, kitérés-idő, sebesség-idő, gyorsulás-idő függvény). A harmonikus rezgőmozgás dinamikai feltétele, rezgésidő és tömeg kapcsolata, energia. Kényszerrezgések, rezonancia Mechanikai hullámok. A hullámok jellemzői, longitudinális és transzverzális hullámok. Hullámjelenségek (törés, visszaverődés, állóhullámok, polarizáció, elhajlás, interferencia). Hangtan Elektromágneses rezgések és hullámok és alkalmazásaik. Az elektromágneses spektrum. Geometriai optika (visszaverődés, törés, tükrök, lencsék, optikai eszközök). Fizikai optika (a fény elhajlása, interferenciája, diszperzió). Modern fizika. Az elektron részecske és hullámtermészete, katódsugárzás. Radioaktivitás (, ß-, -sugárzás). Atommodellek (Thomson, Rutherford, Bohr, hullám-modell). A fényelektromos jelenség. Magfizika. Az atommag szerkezete. Magerők. Radioaktív bomlás (bomlási törvény, bomlási sorok). Maghasadás, láncreakció. Az atomenergia előállítása, atomreaktorok jellemzése, előnyei, hátrányai. Magfúzió. Csillagászat

Földrajz

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
7. évfolyam	A tanulók átfogó és reális képzettel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről (a földrészekről és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportjairól, országairól). Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törtvényszerűségeket. Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik. Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat. Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.

8. évfolyam	Legyen átfogó ismeretük földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét. Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében. Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével. Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes földrészekre vagy országcsoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az egyes országok, országcsoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban. Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait. Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban. Ismerjék hazánk társadalmigazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal. Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze. Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.
9.évfolyam	**Témakörök**: 1.A Föld és kozmikus környezete 2. A geoszférák 3. A természetföldrajzi övezetesség 4. A természeti és társadalmi környezet **Topográfia**: A középszintű földrajz érettségi követelményrendszer névanyaga (Világegyetem, Föld, Afrika, Amerika, Auszrália és Óceánia)
10. évfolyam	**Témakörök**: 1. A világgazdasági folyamatok 2. A gazdasági élet szerkezetének átalakulása 3. Régiók, országcsoportok, országok a világgazdaságban 4. Magyarország 5. Globális környezeti problémák **Topográfia**: A középszintű földrajz érettségi követelményrendszer névanyaga (Ászia, Európa, Közép-Európa, Magyarország) Topográfiai névanyag

Informatika

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
6. évfolyam	A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit és fontosabb jellemzőit, tudja azokat önállóan használni; tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, a szükséges fájlt meg-találni; tudjon önállóan használni multimédiás oktatóprogramokat; tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait; ismerje egy vírusellenőrző program kezelését, legyen tisztában a vírusirtás veszélyeivel, legyen képes a fertőzések elleni védőintézkedések végrehajtására.

	A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes a leggyakoribb karakter- és bekezdés-formázásokat önállóan elvégezni; használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit; ismerje egy bemutatókészítő program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni; ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket; tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat, tudjon különféle adatbázisokban keresni; tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni, legyen tisztában a dokumentumrészletek saját munkában való felhasználásának etikai, jogi normáival; tudja értelmezni a programok üzeneteit. A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére képes legyen a problémamegoldáshoz szükséges információkat összegyűjteni; ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit; képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmusokat készíteni; ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit; ismerje a programozási lehetőségeket, tudjon egyszerűbb programokat elkészíteni; képes legyen egy automata-elvű fejlesztői rendszer alapszintű használatára; ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit, és a problémamegoldás során képes legyen együttműködni társaival. A tanuló az infokommunikáció témakör végére legyen képes a böngésző főbb funkcióinak használatára, cím beírására; tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni; az elektronikus levelezőprogram önálló kezelésére; elektronikus és internetes médiumok használatára; az interneten talált információk mentésére és azok saját dokumentumaiban való használatára; legyen tisztában van az adatvédelem fontosságával; ismerje a netikett szabályait. A tanuló az információs társadalom témakör végére ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; ismerje a hálózat használatára vonatkozó viselkedési szabályokat; legyen képes értelmezni a viselkedési szabályokból adódó feladatokat; szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében. A tanuló a könyvtári informatika témakör végére a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz legyen képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni; konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban megkeresni a megoldáshoz szükséges infor-mációkat; tudja eldönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.
7. évfolyam	A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére legyen képes megfelelően tájékozódni a különböző informatikai környezetekben;

	ismerje az informatikai eszközök működési elveit; A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére tudjon dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni; tudjon szöveget, képet és táblázatot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján el-készíteni; tudjon egyszerű táblázatot létrehozni. A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére lássa át a problémamegoldás folyamatát; ismerje fel az informatikai szemléletet; ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket; legyen képes a probléma megoldásához szükséges hardver és szoftver eszközöket kiválasztani; ismerje a különböző informatikai eszközökről való adatátvitel módszereit; ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait; A tanuló az infokommunikáció témakör végére legyen képes hatékonyan megtalálni és kigyűjteni a kívánt információkat az internet segítségé-vel; A tanuló az információs társadalom témakör végére ismerjen megbízható információforrásokat; legyen képes értékelni az információ hitelességét; ismerje a számítógép védelme érdekében alkalmazható lehetőségeket; A tanuló a könyvtári informatika témakör végére a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve legyen képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz.
8. évfolyam	A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére tudja használni az operációs rendszer és a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait; legyen képes az adott feladat megoldásához alkalmas hardver- és szoftvereszközök kiválasztá-sára. A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére Ismerje a kapcsolatot a táblázatkezelő és a szövegszerkesztő rendszerek között; ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit, tudjon az ábrázolandó adatoknak és a belőle levonandó következtetéseknek megfelelő diagramtípust választani; tudjon bemutatót készíteni; tudja értelmezni a programok által adott üzeneteket. A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére tudjon kódolni egyszerű algoritmusokat; legyen képes alakzatokat létrehozni vezérléselvű környezetben; ismerje és alkalmazza az alulról felfelé építkezés elvét; tudjon véletlenszámot generálni, és ismerje annak felhasználási lehetőségeit. A tanuló az infokommunikáció témakör végére előkészíteni az információt weben történő publikálásra; megkülönböztetni publikussá tehető és védendő adatait; használni a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásait. A tanuló az információs társadalom témakör végére

	ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; legyen képes értékelni az információforrások hitelességét; ismerje az informatikai eszközök használatának szabályait; ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó követ-kezményeit; ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást és ezek legfontosabb funkcióit; ismerje fel az elektronikus szolgáltatások jellemzőit. A tanuló a könyvtári informatika témakör végére a választott forrásokat legyen képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban; legyen képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás); egyszerű témában legyen képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végre-hajtani
9. évfolyam	A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére tudjon digitális kamerával felvételt készíteni, legyen képes adatokat áttölteni kameráról a számítógépadathordozójára; ismerje az adatvédelem hardveres és szoftveres módjait; ismerje az ergonómia alapjait. A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére legyen képes táblázatkezelővel tantárgyi feladatokat megoldani, egyszerű számításokat elvé-gezni; tudjon körlevelet készíteni; tudja kezelni a rendelkezésére álló adatbázis-kezelő programot; tudjon adattáblák között kapcsolatokat felépíteni, adatbázisokból lekérdezéssel információt nyerni. A nyert adatokat tudja esztétikus, használható formába rendezni.
10. évfolyam	A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére tudjon algoritmusokat készíteni, legyen képes a probléma megoldásához szükséges eszközöket kiválasztani; legyen képes tantárgyi problémák megoldásának tervezésére és megvalósítására; ismerjen és használjon tantárgyi szimulációs programokat; legyen képes tantárgyi mérések eredményeinek kiértékelésére; legyen képes egy csoportban tevékenykedni. A tanuló az infokommunikáció témakör végére legyen képes információkat szerezni, azokat hagyományos, elektronikus vagy internetes eszkö-zökkel publikálni; legyen képes társaival kommunikálni az interneten, közös feladatokon dolgozni; tudja használni az újabb informatikai eszközöket, információszerzési technológiákat. A tanuló az információs társadalom témakör végére ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; legyen képes értékelni az információforrásokat; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; ismerje a szerzői joggal kapcsolatos alapfogalmakat; ismerje az infokommunikációs publikálási szabályokat; ismerje fel az informatikai fejlesztések gazdasági, környezeti, kulturális hatásait; ismerje fel az informatikai eszközök használatának személyiséget és az egészséget befolyásoló hatásait;

	ismerje fel az elektronikus szolgáltatások szerepét, legyen képes néhány elektronikus szolgáltatás kritikus használatára; ismerje fel az elektronikus szolgáltatások jellemzőit, előnyeit, hátrányait; ismerje fel a fogyasztói viselkedést befolyásoló módszereket a médiában; ismerje fel a tudatos vásárló jellemzőit. A tanuló a könyvtári informatika témakör végére legyen képes bármely, a tanulmányaihoz kapcsolódó feladata során az információs probléma-megoldás folyamatát önállóan, alkotóan végrehajtani; legyen tisztában saját információkeresési stratégiáival, tudja azokat tudatosan alkalmazni, le-gyen képes azt értékelni, tudatosan fejleszteni

Német

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
9.. évfolyam	Ismerje az alapvető nyelvtani szerkezeteket, szófajokat, a mondatalkotás szabályait, mondatfajtákat: (kijelentő, kérdő, felszólító mondat), kérdőszavakat, kötőszavakat. A tanult témakörökben legalább 1000-1200 szó aktív használata. A feltett kérdésekre egyszerűbb mondatokkal tudjon reagálni kérdéseket feltenni. Tudjon jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvasni, benne fontos információt megtalálni,ismert struktúrák felhasználásával tényszerű, információt közvetítő szöveget írni.
10. évfolyam	Tudja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni: Plusquamperfekt, cselekvő passzív szerkezet minden igeidőben, passzív szerkezet módbeli segédigével, állapot passzív mondatok, időhatározói mellékmondatok, Vonatkozói mellékmondatok. Legalább 2000 szó aktív használata a tanult témakörökben, a kommunikációs céloknak megfelelően. Jórészt 9 ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott 100-200 szavas szöveget legyen képes globálisan és részleteiben megérteni, a lényegét kiemelni és azt közvetíteni, baráti levelet írni.
11. évfolyam	Tudja helyesen használni az összes igeidőt, összetett mondatok, jelzős szerkezeteket, zu+Infinitives szerkezetek, feltételes mód jelen-múlt idő, óhajtó mondatokat. Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 150 szavas szöveget képes globálisan és részleteiben megérteni, a lényegét kiemelni. Legyen képes a tanult témakörökben 3 percig önállóan beszélni, tudjon részt venni szituációs feladatokban. Tudjon rövid hivatalos és baráti levelet írni figyelve a formai követelményekre.
12. évfolyam	Tudja a különböző nyelvtani szerkezetek helyes gyakorlati alkalmazását. Feltételezés módbeli segédigével, Futur II., függő beszéd. Kb. 200-250 szavas autentikus szöveget képes globálisan és részleteiben megérteni, a lényegét kiemelni. Legyen képes a tanult témakörökben 4 percig önállóan beszélni, tudjon részt venni szituációs feladatokban. Tudjon 100-150 szavas szöveget önállóan alkotni. Tudja gondolatait leírni hivatalos, baráti levél és esszé formájában.

Angol

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
3. évfolyam	Szavak, kifejezések elolvasása és kapcsolódó tevékenységek elvégzése. Egyszerű szövegek elolvasása és annak alapján megfelelő cselekvések, cselekvéssorok eljátszása, elvégzése. Egyszerű szövegek értő olvasása. Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szavak szintjén. Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szószerkezetek, rövid mondatok szintjén. Tanult cselekvéssor elmondása képek segítségével vagy mozgással kísérve.
4. évfolyam	Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése, a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, a szöveg lényegének kiszűrése. Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás egyszavas válaszokkal, cselekvéssel. Szavak, kifejezések elolvasása és kapcsolódó tevékenységek elvégzése. Egyszerű szövegek elolvasása és annak alapján megfelelő cselekvések, cselekvéssorok eljátszása, elvégzése. Egyszerű szövegek értő olvasása. Egyszerű írásbeli üzenetek elolvasása és megértése. Írásbeli feladatok készítése és megoldása a szószerkezetek, rövid mondatok, a szöveg szintjén.
5. évfolyam	Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra. Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva. Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal. Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése. Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése. Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása.
6. évfolyam	Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével. Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra. Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva. Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal. Kommunikálás begyakorolt beszédfordulatokkal. Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése. Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése. Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása. Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával. Különböző műfajú, egyszerű, rövid szövegek írása
7. évfolyam	Ismert témákhoz kapcsolódó rövid kérések és kijelentések megértése. Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan; a szöveg lényegének, néhány konkrét információnak a kiszűrése megértést segítő, változatos feladatok segítségével. Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel. Ismert témákhoz,

	mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás. Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal. Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése. Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben. Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása. Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról
8. évfolyam	Vélemény, gondolat, érzés kifejezése, illetve ezekre való rákérdezés egyszerű nyelvi eszközökkel. Ismert témákhoz, mindennapi helyzetekhez vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések feltevése, kérések, felszólítások megfogalmazása, illetve az azokra történő válaszadás. Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után. Minta alapján összefüggő szöveg alkotása; szavak, szócsoportok, cselekvéssorok összekapcsolása egyszerű kötőszavakkal. Rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel megfogalmazott szövegek megértése. Lényeges információk megtalálása egyszerű szövegekben. Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása. Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása. Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal.
9. évfolyam	Írásbeli Alapvető nyelvtani szerkezetek (előző nyelvtani ismereteik bővítése, elmélyítése + igeidők: az összes igeidő megismerése, alapvető használata; feltételes 3. típus, összetett mondatok, jelzős szerkezetek) Szóbeli Témák: environment/sightseeing/holiday accommodation/school and education/feelings and emotions/music/literature/rooms and furniture/types of housing/food and drink/diet/lifestyles/restaurant/ tudjon: jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni; eseményeket elmesélni; megértési probléma esetén segítséget kérni; részt venni egyszerű párbeszédben, beszélgetést kezdeményezni, befejezni.
10. évfolyam	Írásbeli Alapvető nyelvtani szerkezetek + igeidők: befejezett folyamatos jelen, múlt, befejezett jelen, árnyalt jövők; passzív szerkezet, feltételes 1-2. típus, időhatározói mellékmondatok, gerund, infinitive alakok) Szóbeli Témák:ecology and the environment/jobs/relationships/newspapers, magazines/ the internet/the media/crime and the law/films/entertainment/sports and fitness legyen képes a tanult témakörökben 1-2 percig önállóan beszélni; tudjon részt venni egyszerű szituációs feladatokban, tudjon egy korábban nem látott képről 1 percig önállóan beszélni
11. évfolyam	Írásbeli

	az összes igeidő megismerése, alapvető használata; feltételes 3. típus, összetett mondatok, jelzős szerkezetek Szóbeli Témák: the Europian Union/countries/nation, society and the government/clubs, societies, organisations/computers/mobile phones/law and punishment/behaviour/natural disasters/school, work/personality legyen képes a tanult témakörökben 3 percig önállóan beszélni; tudjon részt venni szituációs feladatokban, tudjon egy korábban nem látott képről 2 percig önállóan beszélni.
12. évfolyam	A különböző nyelvtani szerkezetek elmélyítése, gyakorlati alkalmazása Szóbeli Témák: airport/statistics/education/cultural entertainment/advertisements/election/democracy/future plans/science and technology legyen képes a tanult témakörökben 4 percig önállóan beszélni; tudjon részt venni szituációs feladatokban, tudjon egy korábban nem látott képről 3 percig önállóan beszélni;

Kémia

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
7. évfolyam	A kémia tárgya és jelentősége. Alapvető laboratóriumi eszközök. Vegyszerek veszélyességének jelölése. Részecskeszemlélet a kémiában. Elemek, vegyületek. Molekulák. Halmazállapotok és a kapcsolódó fizikai változások. Kémiai változások (kémiai reakciók). Hőtermelő és hőelnyelő változások. Az anyagmegmaradás törvénye. Komponens. Elegyek és összetételük. Oldatok. A levegő mint gázelegy. Néhány vizes oldat. Szilárd keverék. Az atom felépítése. A periódusos rendszer. Az anyagmennyiség. Egyszerű ionok képződése. Kovalens kötés. Fémes kötés.
8. évfolyam	Egyesülés. Bomlás. Gyors égés, lassú égés, oxidáció, redukció. Oldatok kémhatása, savak, lúgok. Közömbösítési reakció, sók képződése. A kémiai reakciók egy általános sémája. Szerves vegyületek. Szénhidrátok. Fehérjék. Zsírok, olajok. Alkoholok és szerves savak. Az egészséges táplálkozás. Szenvedélybetegségek. Hidrogén. Légköri gázok. Levegőszennyezés. Vizek. Vízszennyezés. Ásványok, ércek. Vas- és acélgyártás. Alumíniumgyártás. Üvegipar. Papírgyártás. Műanyagipar. Energiaforrások kémiai szemmel. Fosszilis energiaforrások. Biomassza. Mész. Gipsz és cement. Savak, lúgok és sók biztonságos használata. Savak. Lúgok. Sók. Fertőtlenítő- és fehérítőszerek. Mosószerek, szappanok, a vizek keménysége. Csomagolóanyagok és hulladékok kezelése. Réz és nemesfémek. Permetezés, műtrágyák. Az energia kémiai tárolása.
9. évfolyam	Az atom felépítése, az elektronburok szerkezete. A kvantumszámok, az elektronhéjak kiépülése a periódusos rendszer. Kapcsolódó számítások. Anyagi halmazok, halmazállapotok, Avogadro törvénye, számítások. Az oldatok, oldatkoncentrációk, számítások. Rácstípusok. Kolloidkémiai alapfogalmak. Hess tétele. A reakciósebesség, kémiai egyensúly. Sav-bázis reakciók, pH, számítások. Redoxi reakciók. Galvánelemek, elektródpotenciál. Elektrolízis, Faraday törvényei,
10. évfolyam	A szénatom vegyületképző sajátságai, a szénvegyületek csoportosítása. Az alkánok, a kőolaj és a földgáz. Kapcsolódó számítások. Az acetilén. Aromás szénhidrogének. Alko-

	holok, fenolok, éterek. Aldehidek, ketonok. Karbonsavak, észterek, gliceridek. Szappanok, mosószerek. Aminok, heterociklusos vegyületek, amidok. Szénhidrátok, aminosavak, nukleinsavak. Műanyagok.

Magyar nyelv és irodalom

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.
2. évfolyam	A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
	Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos. Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a *j* hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3. évfolyam	A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. Felkészülés után folyamatosan, érthetően és értelmezően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Mondja el az olvasottak lényegét. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát. Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát, illetve digitális forrásokat. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket. A memoritereket szöveghűen mondja el. Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást (elbeszélést, leírást, jellemzést) készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával. Ismerje a mindennapi tájékoztató szövegek főbb jellemzőit. A tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névelő), és nevezze meg azokat szövegben is. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.
4. évfolyam	A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez. Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse. Felkészülés után folyamatosan, érthetően és értelmezően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Mondja el az olvasottak lényegét. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát. Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát, illetve digitális forrásokat. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket. A memoritereket szöveghűen mondja el. Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást (elbeszélést, leírást, jellemzést) készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával. Ismerje a mindennapi tájékoztató szövegek főbb jellemzőit. Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névelő, névutó, személyes névmás,

	kérdő névmás, mutató névmás), és nevezze meg azokat szövegben is. A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.
5. évfolyam	A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására. Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra. Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források*).* Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni. A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekszik alkalmazni is. A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni. A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerű jellemzést megfogalmazni János vitéz alakjáról. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (János vitéz, A Pál utcai fiúk), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes néhány irodalmi mű vagy részlet szöveghű felidézésére.(pl. Petőfi: Az Alföld, Nemzeti dal)

6. évfolyam	A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket. Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására. Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra. Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források*).* Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni. A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekszik alkalmazni is.
	A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni. A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példákkal, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról. Képes értelmezni A walesi bárdokban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az Egri csillagok történelmi hátterét. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (Toldi, Egri csillagok), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes néhány irodalmi mű vagy részlet szöveghű felidézésére.

7. évfolyam	A tanuló eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni. A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit. A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, szinesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ. Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat.
8. évfolyam	A tanuló eligazodik és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó

	szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni. A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit. A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, szinesztézia, szimbólum, tragédia, komédia, dialógus, monológ. Képes néhány egyszerűbb meghatározás közül kiválasztani azt, amely a következő fogalmak valamelyikéhez illik: fordulat, retorika, paródia, helyzetkomikum, jellemkomikum. Az ismertebb műfajokról tudja az alapvető információkat. Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.
9. évfolyam	Írásbeli: Kommunikáció: sajtóműfajok (hír, cikk, riport, interjú, kommentár); leíró nyelvtani ismeretek: hangtan, alaktan, szófajtan, mondattan – komplex feladat; helyesírás. Szóbeli: 1. Ókori eposzok: Homérosz: Odüsszeia 2. Ókori tragédia: Szophoklész: Antigoné 3. A Biblia 4. A reneszánsz irodalom: Janus Pannonius és Balassi Bálint költészete 5. Az angol reneszánsz színjátszás: Shakespeare
10. évfolyam	Írásbeli: Az érvelés: módszerei, érvelési hibák, szónoklat, ismertetés, ajánlás. Helyesírás. Jegyzetelés, szövegszerkesztés menete. Szóbeli: 1. Moliere komédiái (Tartuffe) 2. A szintézisteremtő Csokonai Vitéz Mihály 3. Kazinczy Ferenc, a nyelvújító és Berzsenyi Dániel 4. A reformkor óriásai (Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi)
11. évfolyam	Írásbeli: Stílusrétegek, stíluseszközök, stílusárnyalatok – szövegelemzések. Gyakorlati írásbeliséggel kapcsolatos szövegalkotás. Szóbeli: 1. Arany János költészete 2. Jókai Mór: Az arany ember – kötelező olvasmány elemzése 3. Madách Imre: Az ember tragédiája komplex elemzés

	4. Mikszáth Kálmán novellái 5. A Nyugat nemzedéke (Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi, Móricz)
12. évfolyam	Írásbeli: Nyelvtörténeti korszakaink, nyelvemlékeink, nyelvtípusok összehasonlítása, az agglutináló magyar nyelv változásai, nyelvújítás, nyelvpolitika. Szóbeli: 1. Modernség a XX. század első évtizedeiben (világirodalom) 2. József Attila költészete 3. Radnóti Miklós költészete 4. Örkény István a komikus irodalom mestere 5. Kertész Imre: Sorstalanság – irodalom határterületei: regény és film 6. Egy szabadon választott kortárs író művészetéről

Matematika

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	A tanuló – képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; – képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni; – halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi; – több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja; – néhány elemet sorba rendez próbálgatással; – számokat ír, olvas 20-as számkörben. – megtalálja számok helyét a számegyenesen, – meghatározza az egyes számszomszédokat; – képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására; – a matematikai jeleket +, –, =, <, > helyesen használja; – képes összeadni, kivonni 20-as számkörben; – képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel; – megkülönbözteti a páros és páratlan számokat; – képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására; – ismeri az egyenes és görbe vonalakat; – képes a test és a síkidom megkülönböztetésére; – képes tájékozódni, ismeri az irányokat; – ismeri a szabvány mértékegységeket: m, l, kg, nap, hét, hónap, év. – felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;

2. évfolyam	A tanuló – képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni; – képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni; – halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi; – több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja; – néhány elemet sorba rendez próbálgatással; – számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma. – megtalálja számok helyét a számegyenesen, – meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat; – képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására; – tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani; – a matematikai jeleket +, –, •, :, =, <, >, ( ) helyesen használja; – képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben; – ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben; – ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét; – képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel; – megkülönbözteti a páros és páratlan számokat; – képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására; – ismerete az egyenes és görbe vonalakat; – képes a test és a síkidom megkülönböztetésére; – képes tájékozódni, ismeri az irányokat; – ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év. – felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket; – felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni; – felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat;

3. évfolyam	*A tanuló* – képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni, – felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait, – képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba, – értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben, – képes az összes eset megtalálására próbálgatással, – tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni, – ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben, – tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M); – helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével, – képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel, előállítására hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel, – tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben, – képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben, – alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést, – képes pontosan számolni fejben százas számkörben, – biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben, – ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát, – képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására, – ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét, – tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal – képes a műveletek ellenőrzésére, – szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) – ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát, – képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére, – képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között, – meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja, – ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc. – képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között, – megérti a test és a síkidom közötti különbséget, – felismeri a kockát, téglatestet, – tudja megmérni a négyzet és a téglalap kerületét,

4. évfolyam	*A tanuló* – tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni, – felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait, – képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba, – értelmezése a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben, – próbálgatással képes az összes eset megtalálására, – tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben, – ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000-es számkörben, – tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M); – helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével, – képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel, – tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben, – képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül, – alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein, – tud fejben számolni százas számkörben, – biztos ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben, – ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát, – alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét, – ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét, – képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban, – tudja a műveletek helyességének ellenőrzését, – képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával, – ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát, – felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokat, tudja azokat folytatni, – képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között, – tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja, – képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek), – ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között, – képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére, – létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket, – ismeri a kör fogalmát, – megérti a test és a síkidom közötti különbséget, – felismeri a kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket, – felismeri a gömböt, – tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét, – képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel,
5. évfolyam	A tanult számok (természetes számok, egész számok, pozitív törtek, pozitív tizedes törtek) százmilliós számkörben, helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása. A tízes számrendszer biztos ismerete. Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében. Osztó többszörös fogalma, meghatározása egyszerű esetekben. Osztó, többszörös alkalmazása. Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredeket tartalmazó tizedes törtek) összeadása és kivonása, az eredmény

	helyességének ellenőrzése. Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel. Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alapművelet esetén. Egyszerű egyenletek, szöveges feladatok megoldása következtetéssel. Egyszerű grafikonok értelmezése. Sorozatok folytatása adott szabály szerint. Konkrét pontok ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben, pontok koordinátáinak leolvasása. Szakasz másolása, adott távolságok felmérése. Párhuzamosság, merőlegesség, konvexitás. Síkidomok, sokszögek (háromszögek, négyszögek) szemléletes fogalma. Felezőmerőleges szemléletes fogalma. Két pont, pont és egyenes távolsága. Két egyenes távolsága. Kör, gömb szemléletes fogalma. Sugár, átmérő. A szög fogalma, mérése. Szögfajták. Téglalap (négyzet) kerületének, területének, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben. Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei. Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése. Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.
6. évfolyam	Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján. A részhalmaz fogalom alkalmazása. Két véges halmaz közös részének, két véges halmaz egyesítésének alkalmazása. Példák a biztos, a lehetséges és a lehetetlen bemutatására. A tanultakhoz kapcsolódó igaz és hamis állítások. Tört, tizedes tört, negatív szám fogalma. Műveletek racionális számokkal. Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása következtetéssel, lebontogatással. 2–vel, 3-mal, 5–tel, 9-cel, 10–zel, 100–zal való oszthatóság. Osztó, többszörös alkalmazása. A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel. Egyenes arányosság. Az alap, a százalékérték és a százalékláb értelmezése, megkülönböztetése. Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel. Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben. Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése. Számtani közép. Sorozatok folytatása adott szabály szerint. Szabványmértékegységek és átváltásuk: hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg. A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata. Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok. Kör tulajdonságainak alkalmazása. Húr, szelő, érintő. Szakaszfelező merőleges. Szögmásolás, szögfelezés. Nevezetes szögek szerkesztése: 30°, 60°, 90°, 120°. Adott egyenesre merőleges szerkesztése. Adott egyenessel párhuzamos szerkesztése.Téglalap, négyzet szerkesztése. Egyszerű alakzatok tengelyes tükörképének megszerkesztése. Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek (deltoid, rombusz, húrtrapéz, téglalap, négyzet), sokszögek. Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint. Négyszögek, speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz) megismerése.

7. évfolyam	Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával. Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. A részhalmaz. Az „és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden” „legalább”, legfeljebb” kifejezések használata. A gyakorlati élethez és a társtudományokhoz kapcsolódó szöveges feladatok megoldása. Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel (fadiagram, útdiagram, táblázatok készítése). Racionális számok, példák nem racionális számokra, műveletek racionális számokkal. A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre. Műveletek hatványokkal: azonos alapú hatványok szorzása, osztása.10 pozitív egész kitevőjű hatványai. Prímszám, összetett szám. Prímtényezős felbontás. Oszthatósági szabályok. Legnagyobb közös osztó, legkisebb pozitív közös többszörös. Arány, aránypár, arányos osztás. Egyenes arányosság, fordított arányosság. Mértékegységek átváltása racionális számkörben. A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok. Gazdaságossági számítások. Az algebrai egész kifejezés fogalma. Egytagú, többtagú, egynemű kifejezés fogalma. Helyettesítési érték kiszámítása. Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel. Elsőfokú egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Mérlegelv. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával. Két halmaz közötti hozzárendelések megjelenítése konkrét esetekben. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordinátarendszerben. Lineáris függvények. Egyismeretlenes elsőfokú egyenletek grafikus megoldása. Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése. Egyszerű sorozatok vizsgálata. Háromszögek osztályozása oldalak, illetve szögek szerint. A háromszögek magassága, magasságvonala, magasságpontja. A háromszögek kerületének és területének kiszámítása. A háromszög és a négyszög belső és külső szögeinek összege. Paralelogramma, trapéz, deltoid tulajdonságai, kerülete, területe. Szabályos sokszögek. Kör kerülete, területe. A kör és érintője. A tanult síkbeli alakzatok (háromszög, trapéz, paralelogramma, deltoid) szerkesztése. Nevezetes szögek szerkesztése: 15°, 45°, 75°, 105°, 135°. Középpontos tükrözés. A középpontos tükrözés tulajdonságai. A középpontos tükörkép szerkesztése. Középpontosan szimmetrikus alakzatok a síkban. A tanult sokszögek osztályozása szimmetria szerint. Párhuzamos szárú szögek. A háromszögek egybevágóságának esetei. Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálója, tulajdonságai, felszíne, térfogata. Mértékegységek átváltása racionális számkörben.

8. évfolyam	Halmazba rendezés több szempont alapján a halmazműveletek alkalmazásával. Két véges halmaz uniója, különbsége, metszete. A részhalmaz. Az „és”, „vagy”, „ha”, „akkor”, „nem”, „van olyan”, „minden” „legalább”, legfeljebb” kifejezések használata. A gyakorlati élethez és a társtudományokhoz kapcsolódó szöveges feladatok megoldása. Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása különféle módszerekkel (fadiagram, útdiagram, táblázatok készítése). A hatványozás fogalma pozitív egész kitevőre, egész számok körében. 10 egész kitevőjű hatványai. A négyzetgyök fogalma. Számok négyzete, négyzetgyöke. Példa irracionális számra (π, $\sqrt{2}$). Arány, aránypár, arányos osztás. Egyenes arányosság, fordított arányosság. Mértékegységek átváltása racionális számkörben. A mindennapjainkhoz köthető százalékszámítási feladatok. Prímszámok. Prímtényezős felbontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. Gazdaságossági számítások. Egyszerű átalakítások: zárójel felbontása, összevonás. Egytagú és többtagú algebrai egész kifejezések szorzása racionális számmal, egytagú egész kifejezéssel. Elsőfokú, illetve elsőfokúra visszavezethető egyenletek, elsőfokú egyenlőtlenségek megoldása. Azonosság. Azonos egyenlőtlenség. Alaphalmaz, megoldáshalmaz. Függvények és ábrázolásuk a derékszögű koordinátarendszerben. Lineáris függvények. Függvények jellemzése növekedés, csökkenés. Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése. Egyszerű sorozatok vizsgálata. Eltolás, a vektor fogalma. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban. Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálója, tulajdonságai, felszíne, térfogata. Ismerkedés a forgáskúppal, gúlával, gömbbel. Mértékegységek átváltása racionális számkörben. Pitagorasz tétele. Kicsinyítés és nagyítás. Adatok gyűjtése, rendszerezése, adatsokaság szemléltetése, grafikonok készítése. Adathalmazok elemzése (átlag, módusz, medián) és értelmezése, ábrázolásuk. Számtani közép kiszámítása. Valószínűségi kísérletek. Valószínűség előzetes becslése, szemléletes fogalma.
9. évfolyam	Halmazműveletek, logikai szita, intervallumok. Hatványozás, nevezetes azonosságok, műveletek algebrai törtekkel. Oszthatóság, lnko. és lkkt. Függvénytranszformációk (lineáris, abszolútérték, másodfokú, négyzetgyök, fordított arányosság függvénye, egészrész-törtrész fgv.). A háromszög nevezetes vonalai, pontjai és körei. Pitagórász-tétel, Thalesz-tétel. Négyszögek és sokszögek. Egyenletek egyenlőtlenségek megoldása. Egybevágósági transzformációk. Statisztika.
10. évfolyam	Négyzetgyökvonás és n. gyökvonás alkalmazása. Másodfokú egyenlet és egyenlőtlenség és egyenletrendszerek megoldása, gyöktényezős alak, Viete-formulák, négyzetgyökös egyenletek. Kerületi és középponti szögek, Párhuzamos szelők tétele, Arányossági tételek a derékszögű háromszögen. Alakzatok hasonlósága, terület és térfogat arány. Szögfüggvények ismerete, összefüggések a hegyesszög szögfüggvényei között, trigonometrikus egyenletek, megoldása. Kombinatorika és valószínűség számítás.
11. évfolyam	Törtkitevőjű hatvány, exponenciális és logaritmikus egyenletek, egyenlőtlenségek egyenletrendszerek. Skaláris szorzat, sinus- cosinus-tétel, trigonometrikus egyenletek. Két pont távolsága, két vektor hajlásszöge, szakasz adott arányú osztáspontja. Egyenes helyzetét jellemző adatok, egyenes, kör egyenlete, és kölcsönös helyzetük. Kombinatorika, gráf. Műveletek eseményekkel, valószínűség klasszikus modellje, binomiális eloszlás.

12. évfolyam	Számtani, mértani és vegyes sorozatok. Kamatszámítás. Testek térfogata és felszíne (hasáb, gúla, henger, kúp, csonka gúla, csonka kúp, gömb). Rendszerező összefoglalás: halmaz, gráf, logika, függvények, algebrai kifejezések, egyenletek egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek, vektorok, trigonometria, koordinátageometria, kombinatorika, valószínűség számítás, statisztika, sík és térgeometria).

Sakk

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	I. félév 1 A játék két legfontosabb bábja a király és a vezér 2 Ismerkedés a sakkbábokkal 3 A sakk tábla részei 4 A bástya 5 A futár 6 A vezér 7 Összefoglalás: sakk bábok, a sakktábla részei 8 Összefoglalás: bástya, futár vezér 9 A király 10 Adjunk sakkot! 11 A huszár 12 A sakkbábok értékrendszere 13 A gyalog 14 Gyalogátváltozás 15 Az alapállás megismerése, így kezdődik a csata 16 Összefoglalás: a király, adjunk sakkot, a huszár 17 Összefoglalás:értékrendszer gyalog, gyalogátváltozás II. félév 18 A sáncolás 19 Sakkadás minden irányból. 20 Védekezés a sakk ellen. 21 Matt a királynak, a játszmának vége. 22 Sakk vagy matt? 23 Matt a magára hagyott királynak . 24 Alapsori matt. 25 Összefoglalás I. 26 A megnyitás, azaz a kezdőlépés szerepe 27 Alap megnyitási mattok. 28 A tengerész matt. 29 Senki sem győz, az eredmény döntetlen. 30 Bevezetés a villa fogalmába. 31 A huszár erőviszonyai a sakktáblán.

	32 A centrum. 33 Összefoglalás I. 34 Év végi összefoglalás I. 35 Év végi összefoglalás II. 36 Év végi sakkverseny I. 37 Év végi sakkverseny I.
2. évfo-lyam	I. félév 1 Tájékozódás a sakktáblán 2 A kisgyalog és a tisztek értéke 3 Alapállás, alaplépések 4 Huszárvilla 5 Sakk és matt az alapsoron 6 Döntetlen 7 Megnyitási alapelvek 8 Összefoglaló I. 9 A titkosírás 10 Egylépéses alapmattok 11 Mattadás két bástyával 12 Mattadás bástyával és futóval 13 Mattadás vezérrel és futóval 14 Fejlődés a centrum irányába 15 Klasszikus megnyitások 16 Összefoglaló II. 17 Matt áldozattal II. félév 18 A középen rekedt király 19 A csapdába esett bábok 20 A kötés 21 Kalózmatt 22 A fojtott matt 23 A felfedett sakk 24 Összefoglaló III. 25 A felfedett matt 26 A futópár hatalma 27 A bástyák hatalma 28 Mattadás királlyal vezérrel 29 Király és bástya mattol 30 Végjáték a futópárral 31 A gyalogvégjáték 32 Összefoglaló IV. 33 Év végi összefoglalásI. 34 Év végi összefoglalásII. 35 Év végi összefoglalásIII. 36 Év végi sakkversenyI.

	37 Év végi sakkversenyII.

3. évfo-lyam	I. félév 1.Ismétlés: A sakktábla és a figurák! 2. Ismétlés: A bábok menetmódja 3. Ismétlés: Ütések és különleges lépések 4. Ismétlés: A sakkjátszma lefolyása, befejezése 5. A megnyitás alapjai 6. A középjáték alapjai 7. Egylépéses mattok 8. Mattadás vezérrel 9. Mattadás bástyával 10. Mattadás két futóval 11. Kétlépéses mattok 12. A patt 13. Mi a kombináció? 14. Az áldozat 15. Elterelés 16. Ráterelés 17. A kötés II. félév 18. Kombinációk I. 19. Kombinációk II. 20. A fejlődés 21. A király biztonsága 22. A centrum 23. A figurák aktivitása 24. A gyalogszerkezet 25. A végjátékok alapelvei 26. Gyalogvégjátékok I. 27. Gyalogvégjátékok II. 28. Bástyavégjátékok 29. Huszárvégjátékok 30. Futóvégjátékok 31. Vezérvégjátékok 32. Nyílt állások 33. Zárt állások 34. Félig nyílt állások 35. Cseljátékok 36. Év végi sakkverseny I. 37. Év végi sakkverseny II.

4. évfo-lyam	I. félév 1.Az alapsor gyengesége 2. A támadás alapelvei I. 3. A támadás alapelvei II. 4. Támadás a középen rekedt király ellen 5. Ellenkező oldali sáncolás 6. Fejlődési előny 7. A védelem megsemmisítése 8. Térelőny 9. A tisztek helyzete 10. Gyenge pontok 11. Gyalogok gyengesége 12. Futók a középjátékban 13. Huszárok a középjátékban 14. Szabadgyalog a középjátékban 15. Bástyák a középjátékban 16. A sokoldalú vezér 17. Mikor cseréljünk és mikor ne? II. félév 18. Zárt centrum 19. Nyílt centrum 20. Rögzített centrum 21. Dinamikus centrum 22. Az állásértékelés alapjai 23. A terv 24. Közbeiktatott lépés, közbeiktatott sakk 25. Örökös sakk 26. Túlterhelt figura 27. Helyfelszabadítás 28. Kombinációk, kisteszt 29. Szabadgyalog a végjátékban 30. Gyalogvégjátékok I. 31. Gyalogvégjátékok II. 32. Bástyavégjátékok 33. Vezérvégjátékok 34. Mattadás futóval és huszárral 35. Taktika a végjátékban 36. Év végi sakkverseny I. 37. Év végi sakkverseny II.

Dráma és tánc ismeret

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
5. évfolyam	**1. A csoportos játékhoz és a megjelenítéshez szükséges képességek fejlesztése, készségek** **artikulációs gyakorlatok, tempó-, hangsúly- és hanglejtés-gyakorlatok** – Nem verbális kommunikációs játékok – Koncentrációs és lazítógyakorlatok – Egyszerűbb interakciós játékok – Páros bizalomgyakorlatok – Alapfokú mozgástréning **2. Rögtönzési és együttműködési képességek** – Egyszerű elemekből építkező mozgássor létrehozása (indítás, megállítás, gyorsítás, lassítás, fordulat, járás, futás, mozdulatkitartás) – Mozgásos improvizáció a tanár által megadott cselekményvázra, a tanult egyszerű tánctechnikai elemek felhasználásával – Improvizáció a megismert színházi technikák alkalmazásával – Maszkos játékok – Jeles napok játékai **3. Ismeretszerzési, tanulási, problémamegoldó képességek, kifejezőkészség** **pl. gondolatkövetés, mímes játék, levél és napló, telefonbeszélgetés, állókép** – Az alapvető fogalmak (*pl. mese, cselekmény, szándék, feszültség, konfliktus, fordulópont*) ismerete és alkalmazása a saját játékok értékelő megbeszélése során – Játékok a megismert színházi formai elemek hatásának tanulmányozására – Történetek feldolgozása komplex drámaórák keretében – Dramatikus improvizációk – a tanár által megadott és/vagy a tanulók által létrehozott történetváz alapján – Dramatikus improvizációk irodalmi művek alapján – Dramatikus improvizációk ismert történelmi események kapcsán. Eljátszás, kiegészítés, folytatás, fordulatépítés **4. A megismerő- és befogadóképesség** – Színházi előadás megtekintése. A látottak kollektív elemzése a megismert fogalomkészlet alkalmazásával – A hagyomány szokáscselekményeinek megismerése – Énekes-táncos játékok: *fogyó-gyarapodó, vonulós-kapuzós* játékok **Memoriter** Tizenöt-húsz versszak a János vitéz című műből, hat-nyolc vers a tanultak közül, öt-tíz soros prózarészlet, – néhány találós kérdés, közmondás nyelvtörő. – Koncentrált, aktív és kreatív részvétel, együttműködési képesség – A rögtönzött és a megtervezett jelenet bemutatása közötti különbségek meghatározása – Az elsajátított színházi formanyelvek tudatos alkalmazása **A továbbhaladás feltételei:** - Játékos gyakorlatok során az alapvető bábos és drámai kifejezési formák elsajátítása. - A mindennapi élet és különböző történetek szituációinak közös elemzése.

	- A koncentráció és lazítás képességének fejlesztése, a követendő és az elvetendő beszédpélda hallás alapján történő felismerése. - A durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibák felismerése mások beszédében és a sajátbeszédükben. - Saját ötletek és egyes történetek jelenetté szerkesztése a tanulói csoportok önálló munkájával. - Az egyszerű drámai konvenciók felismerése - A rögtönzés szabályainak betartása - Ritmusképletek alkalmazása, megtartása negyedes és nyolcados járástempó mellett (egyenletes járás közben különböző ritmusképletek tapsolása, dobogása egyenletes zenére), a tanult táncok és ritmusképletek felismerése.
9. évfolyam	1. Mozgásszínházi technikák 2. A kommunikáció típusai, szituációkkal 3. Verbális és nonverbális kommunikáció 4. Képzőművészeti alkotások, befejezetlen történetek 5. Átélt élmény, elképzelt esemény mozgóképi megtervezése 6. Mozgásos improvizáció adott téma vagy fogalom alapján 7. Mozgásos etűdök versre 8. Alapvető műfaji és dramaturgiai fogalmak, monológ, levél, stb. 9. Drámás formanyelvi elemek 10. Színpadi hatáselemek, színházi műfajok 11. Drámás konvenciók, állókép, monológ, stb. 12. Színház és drámatörténeti alapismeretek, színházi irányzatok 13. A színészi, rendezői, és egyéb tervezőmunka 14. ás eszközök és a színházi formanyelv 15. Mozgásszínházi műfajok

Technika, életvitel és gyakorlat

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése. Célszerű takarékosság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, textilek alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása
2. évfolyam	A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása. Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. Célszerű takarékosság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés

3. évfolyam	Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotáskor). A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása
4. évfolyam	Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotáskor). A hétköznapjainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása
5. évfolyam	Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezetátalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.
	Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről. Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata. Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során. Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása. A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékossá és célszerűvé válása. A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása. A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel.

6. évfolyam	Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezetátalakító tevékenységgel járó felelősség belátása. Tapasztalatok az ételkészítéssel, élelmiszerekkel összefüggő munkatevékenységekről. Ételkészítés és tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata. Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során. Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása. Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek előzetes, helyes felismerése, az azzal járó felelősség belátása. A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékossá és célszerűvé válása. A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása. A kerékpár karbantartásához szükséges ismeretek elsajátítása. A vasúti közlekedésben való biztonságos és udvarias részvétel. Tájékozódás közúti és vasúti menetrendekben, útvonaltérképeken. Útvonalterv olvasása, készítése.
7. évfolyam	Az egészséges, biztonságos, környezettudatos otthon működtetéséhez szükséges praktikus életvezetési ismeretek elsajátítása, készségek kialakulása. A háztartás elektromos, víz-, szennyvíz-, gáz- és más tüzelőberendezéseinek biztonságos kezelése, takarékos és felelős használata, a használattal járó veszélyek és környezeti hatások tudatosulása, hibák, működészavarok felismerése. Egyszerű karbantartási, javítási munkák önálló elvégzése. Környezettudatosság a háztartási hulladékok kezelése során. A víz- és energiafogyasztással, hulladékokkal kapcsolatos mennyiségek és költségek érzékelésének, becslésének képessége. Elköteleződés a takarékos életvitel és a környezetkímélő technológiák mellett. A kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készségszintű alkalmazása. Tájékozottság a közlekedési környezetben. Tudatos közlekedési magatartás. A közlekedési morál alkalmazása. Környezettudatos közlekedésszemlélet. Alapvető tájékozottság a továbbtanulási lehetőségekről, elképzelés a saját felnőttkori életről, pályaválasztási lehetőségek mérlegelése. Tapasztalatok, ismeretek, véleményalkotás a meglátogatott munkahelyekről, ezek összevetése a személyes tervekkel. Az adottságok, képességek, igények, lehetőségek összhangjának keresése. A munkatevékenységnek az önmegvalósítás részeként történő értékelése. A munkába álláshoz szükséges alapkészségek és ismeretek elsajátítása.

Testnevelés és sport

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása. A testrészek megnevezése. A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése. A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei. Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása. Az iskolatáska gerinckímélő hordása. A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

	A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete. Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat. Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával. A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása. *Manipulatív természetes mozgásformák* A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete. Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában. A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés. A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Feszes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása. Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön. Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban. A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben. A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása. *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban. Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete. Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban. A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése. A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása. A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása. A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben. A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése. Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról. A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
2. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása. A testrészek megnevezése. A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése. A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.

	Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása. Az iskolatáska gerinckímélő hordása. A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk. A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete. Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat. Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával. A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása. *Manipulatív természetes mozgásformák* A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete. Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés. A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Feszes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása. Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön. Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban. A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben. A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása. *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban. Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete. Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban. A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése. A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása. A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása. A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben. A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése. Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak. *Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban* Az általános uszodai rendszabályok, baleset-megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása. Tudatos levegővétel. Kellő vízbiztonság, hason és háton siklás és lebegés. Bátor vízbeugrás.

	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról. A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete. A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során. Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.
3. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Önálló pulzusmérés. A levezetés helyének és preventív szerepének megértése. A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete. A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása. Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása. A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása. A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén. Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal. A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása. A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete. *Manipulatív természetes mozgásformák* A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel. A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése. A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása. A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is. A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során. Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet. A tempóváltozások érzékelése és követése. A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete. *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között. A 3 lépéses dobóritmus ismerete. A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban. Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is. A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete. A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése. *Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban* A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

	Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során. Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése. Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése. Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra. A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés. A sportszerű viselkedés értékké válása. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban. Előre, oldalra és hátra esés, tompítással. A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása. A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása. A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés. Az saját agresszió kezelése. Az önvédelmi feladatok céljának megértése. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete. A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása. A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során. A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. évfolyam	*Előkészítő és preventív mozgásformák* Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Önálló pulzusmérés. A levezetés helyének és preventív szerepének megértése. A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete. A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása. Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása. A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása. A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén. Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét" ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban. *Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák* Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal. A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása. A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete. *Manipulatív természetes mozgásformák* A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel. A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése. A pontosság, célszerűség és biztonság igénnyé válása. A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása. *Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban* Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is. A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás. Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során. Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet. A tempóváltozások érzékelése és követése. A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete. *Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban* A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között. A 3 lépéses dobóritmus ismerete. A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban. Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is. A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete. A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete. Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során. Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése. Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése. Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra. A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés. A sportszerű viselkedés értékké válása. *Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban* Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban. Előre, oldalra és hátra esés, tompítással. A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása. A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása. A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés. Az saját agresszió kezelése. Az önvédelmi feladatok céljának megértése. *Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben* Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete. A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása. A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során. A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

5. évfolyam	*Természetes és nem természetes mozgásformák* A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása. Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában. A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása. 8x10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrahajtása. A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete. A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása. A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete. *Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban* Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan. Fejesugrással vízbe ugrás. Az uszodai rendszabályok természetessé válása. A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete. *Sportjátékok* A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban. Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására. A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása. Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban. Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában. *Atlétika jellegű feladatok* A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása. A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően. A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően. Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával. A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása. A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében. Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete. Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában. *Torna jellegű feladatok* A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett. A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

	A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett. Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása. Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal. gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is. A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása. A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása. A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása. A balesetvédelmi utasítások betartása. Segítségnyújtás a társaknak. *Alternatív környezetben űzhető sportok* A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása. A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata. A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása. A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon. *Önvédelmi és küzdőfeladatok* Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása. Jártasság néhány önvédelmi fogásban. A test-test elleni küzdelmet vállalása. Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása. Mások teljesítményének elismerése. A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés. A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

6. évfolyam	*Természetes és nem természetes mozgásformák* A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása. Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában. A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása. 8x10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása. A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete. A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása. Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabá- lyozása. A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete. *Sportjátékok* A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testneve-lési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékban. Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására. A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása. Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékok-ban. Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában. *Atlétika jellegű feladatok* A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása. A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően. A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően. Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok fel-használásával. A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása. A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

	Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete. Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításá- ban. *Torna jellegű feladatok* A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett. A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása. A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett. Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása. Az alaplépésekből 2x4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is. Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal. A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása. A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása. A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása. A balesetvédelmi utasítások betartása. Segítségnyújtás a társaknak. *Alternatív környezetben űzhető sportok* A tanult alternatív környezetben űzhető sportágak alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása. A sportágak űzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata. A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása. A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon. *Önvédelmi és küzdőfeladatok* Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása. Jártasság néhány önvédelmi fogásban. A test-test elleni küzdelmet vállalása. Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása. Mások teljesítményének elismerése. A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés. A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

7. évfolyam	*Természetes és nem természetes mozgásformák* Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában. Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság. Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére. Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete. Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek. A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság. Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása. *Sportjátékok* Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet. Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában. A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása. A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése. A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása. Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése. Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban. *Atlétika jellegű feladatok* Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása. Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően. Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben. Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása. A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete. *Torna jellegű feladatok* A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban. Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban. A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon. Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása. Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában. *Alternatív környezetben űzhető sportok* Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása. A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság. A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése. A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában. A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása. *Önvédelmi és küzdőfeladatok* A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása. A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal. Állásküzdelemben jártasság.

8. évfolyam	*Természetes és nem természetes mozgásformák* Gyakorlottság a célszerű óraszervezés megvalósításában. Egyszerű relaxációs technikákról tájékozottság. Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére. Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete. Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek. A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság. Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása. *Sportjátékok* Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet. Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában. A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása. A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése. A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása. Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése. Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban. *Atlétika jellegű feladatok* Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása. Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően. Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben. Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása. A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete. *Torna jellegű feladatok* A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban. Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban. A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon. Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása. Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában. *Alternatív környezetben űzhető sportok* Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció némelyik területén. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása. A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság. A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése. A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagainak elsajátításában. A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása. *Önvédelmi és küzdőfeladatok* A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása. A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal. Állásküzdelemben jártasság.
9. évfolyam	Kosárlabda: elindulás, megállás, felvételi pályán labdavezetés. Röplabda: kosár-alkarérintés, érintések kör közepén állva, nem léphet ki a körből.

	Torna: talaj: gurulóátfordulások, tarkóállás, fejállás, kézállás, mérlegállás szekrényugrás: guggolóátugrás 4-5 részes szekrényen keresztben, gerenda: felugrás-3-as lépés, érintőlépés -mérleg-leugrás, korlát: alaplendület, saslengés 5db, gyűrű: alaplendület lefüggés, lebegőfüggés, leugrás. Atlétika: magasugrás lépő vagy hasmánt technika vagy távolugrás, kislabdahajítás 5-ös lépésritmusban, 60m-es futás vagy 2000m-es futás. Kötélmászás,
10. évfolyam	Kosárlabda: önindítás, jobb – baloldalról fektetett dobás, Röplabda: alsó nyitás, felső nyitás, páros gyakorlatok Torna: talaj: gurulóátfordulások, tarkóállás, fejállás, kézállás, mérlegállás, tigrisbukfenc szekrényugrás: guggolóátugrás 4-5 részes szekrényen keresztben, gerenda: felugrás-3-as lépés, érintőlépés -mérlegforduló-leugrás, korlát: alaplendület, saslengés, 17 terpeszbukfenc pedzés, kiugrás hátra, gyűrű: alaplendület lefüggés, lebegőfüggés, hátsófüggés, bicskaleugrás. Atlétika:flopp magasugrás vagy távolugrás guggolótechnika, kislabdahajítás 5-ös lépésritmusban, 60m-es futás vagy 2000m-es futás. Kötélmászás, fiúknak függeszkedve.
11. évfolyam	48 ütemű gimnasztika, kötélmászás leányoknak, függeszkedés fiúknak. Kézilabda: labdavezetés, átadások, kitámasztásos kapuralövés, falrapassz, kapura lövés Labdarúgás: labdavezetés, dekázás, kapura lövés Torna: talaj: gurulóátfordulások, tarkóállás, fejállás, kézállás, mérlegállás, tigrisbukfenc, cigánykerék szekrényugrás: guggolóátugrás 5 részes szekrényen keresztben leányoknak, fiúknak hosszában., gerenda: terpeszfelugrás-3-as lépés,érintőlépés -mérlegforduló-leugrás, korlát: alaplendület, saslengés, felkarállás, terpeszbukfenc pedzés, kiugrás hátra, gyűrű: alaplendület, lebegőfüggés, hátsófüggés, vállátfordulás előre bicskaleugrás. Atlétika: magasugrás vagy távolugrás tetszés szerinti technika, kislabdahajítás vagy súlylökés, 60m-es futás vagy 2000m-es futás.
12. évfolyam	48 ütemű gimnasztika, kötélmászás leányoknak, függeszkedés fiúknak. Kézilabda: labdavezetés, átadások, kitámasztásos kapuralövés, falrapassz, kapura lövés Labdarúgás: labdavezetés, dekázás, kapura lövés Torna: talaj: gurulóátfordulások, tarkóállás, fejállás, kézállás, mérlegállás, tigrisbukfenc, cigánykerék szekrényugrás: guggolóátugrás 5 részes szekrényen keresztben leányoknak, fiúknak hosszában., gerenda: terpeszfelugrás-3-as lépés,érintőlépés -mérlegforduló-leugrás, korlát: alaplendület, saslengés, felkarállás, terpeszbukfenc pedzés, kiugrás hátra, gyűrű: alaplendület, lebegőfüggés, hátsófüggés, vállátfordulás előre bicskaleugrás. Atlétika: magasugrás vagy távolugrás tetszés szerinti technika, kislabdahajítás vagy súlylökés, 60m-es futás vagy 2000m-es futás.

Történelem

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
5. évfolyam	Kötelező: Tankönyv: Horváth Péter: Történelem az általános iskolások számára 5. Ajánlott: Munkafüzet Horváth Péter ötödikes tankönyvéhez: Feladatok, rejtvények történelemből Képes Történelmi Atlasz vonatkozó térképei Témakörök: <u>I. Hol rejtőzik a múlt?</u> A történelem forrásai. A források fajtái- példákat tudjon felsorolni mindegyikre! Segédtudományok.

	Az „elsüllyedt” történelem. A régész munkája. Az időszámítás. A történelem korszakai. Képek az őskori ember életéből. Élet az őskorban: Kreáció (teremtés) vagy evolúció. Művészet vagy varázslat? Az élelemtermelés kezdete. Mesterségek születése. Az első földművelő közösségek. Az állam kialakulása. Charles Darwin elmélete- „missing link” –„hiányzó láncszem” Topográfia (térképismeret): A „termékeny félhold” földrajzi elhelyezése. Az ókori Kelet: Mezopotámia. Hammurapi törvényei. Az Egyiptomi Birodalom. India és Kína. Hogyan írtak az ókori Keleten? Az „ígéret földje” A zsidó vallás kialakulása, a Biblia részei: az Ószövetség. Topográfia: Az ókori Kelet államai és folyói. <u>II. Az ókori görög-római világ:</u> Hellász. Hellének- a görög törzsek. A görög vallás- istenek-hősök. A trójai háború. A görög táj és gazdaság. A görög poliszok-városállamok kialakulása, jellemzői. Az olimpiák. Athén és Spárta összehasonlítása. Az athéni demokrácia. A görög- perzsa háborúk. Periklész kora. Művészetek, a görög színház. Alexandrosz birodalma. Az ókori Róma- Róma alapítása: a monda szerint és a valóságban. Mondák Róma történelméből. A római vallás. Államformák: királyság, köztársaság, császárság jellemzése. Patríciusok- plebejusok. Róma területi terjeszkedésének szakaszai: 1. városállam 2. Itália ura 3. Földközi-tenger feletti uralom megszerzése (pun háborúk) 4. Provinciák – Róma a világ ura- folyamatos hódítások Pun háborúk története részletes története. A köztársaság válsága. A császárság létrejötte: Julius Caesar, Augustus. A római hadsereg. A Római Birodalom: provinciák. A római világ. Az „Örök Város”. A római építészet. Híres épületek. Pannónia provincia. A kereszténység . A kereszténység elterjedése a birodalomban. Róma bukása-külső és belső okok. Mit örököltünk az ókori népektől? <u>III. Képek a középkori Európa életéből</u> 1. Európa új arca. Az uradalom. A mezőgazdaság fejlődése.. Élet a falvakban és a várban. A középkori keresztény egyház. A szerzetesek, szentek, eretnekek, a román stílus. A nyugati keresztény császárság. Nagy Károly császársága. A hűbériség. A császár és az egyház. A keresztes hadjáratok kora. A lovagok. A lovagi élet, lovagi erények. A keresztes háborúk. Olvasmány: Lovaggá avatás. Zarándokok és lovagrendek. Élet a középkori városokban. A város és a kereskedelem. Városi kiváltságok. A céhek, egyház a városban, a gótika. Támad a török. A török hadsereg. Bizánc meghódítása A humanizmus és a reneszánsz. A középkori egyetemek. A könyvnyomtatás. A reneszánsz építészet. <u>IV. A magyarság történetének kezdetei. Az Árpád-ház.</u> Magyar eredetmonda. A nyelvészet szerepe az őstörténet kutatásban. A magyar nép vándorlásának állomásai, életmód. Társadalom: nagycsalád-nemzetség-törzs. Ősi magyar hitvilág. Ősi magyar harcmodor. A honfoglalás. A honfoglaló magyarság élete. A honfoglalás kori sírok. A honfoglaló magyarok életmódja, hitvilága. A kalandozások. A magyarok fegyverzete, harci taktikája. A keresztény magyar állam megalapítása: Géza és István. István törvényei. A keresztény egyház megerősítése. A trónutódlás kérdése. Zűrzavaros évtizedek. Trónviszályok. Pogánylázadások. Német támadások.

	(Szent) László és Könyves Kálmán királysága A rend helyreállítása Az egyházat erősítő törvények. III. Béla és II. András kora. Királyi hivatalok, a királyi birtokadományok. Az Aranybulla. A tatárjárás. IV. Béla és a bárók ellentéte. A tatár pusztítás. A második honalapítás. Várak és városok. Az ország benépesítése. Az utolsó „aranyágacska”.
6. évfolyam	Tankönyv: Horváth Péter-Hámori Péter. Történelem az általános iskolák számára 6 osztály Nemzeti Tankönyvkiadó a továbbiakban: Tk. A Nemzeti Tankönyvkiadó Történelematlasza általános iskolásoknak a továbbiakban: KTA Témakörök <u>I. Képek a középkori Európa életéből</u> 1. Európa új arca 2. Az uradalom A mezőgazdaság fejlődése.. Élet a falvakban és a várban 3. A középkori keresztény egyház. A szerzetesek, szentek, eretnekek, a román stílus Olvasmány: Hogyan készül a kódex? A papír története KTA 10./a 4. Az iszlám vallás. Az Arab Birodalom. 5. A nyugati keresztény császárság. Nagy Károly császársága. A hűbériség. A császár és az egyház 6. A keresztes hadjáratok kora. A lovagok. A lovagi élet, lovagi erények. A keresztes háborúk. 7. Élet a középkori városokban. A város és a kereskedelem. Városi kiváltságok. A céhek, egyház a városban, a gótika. 8. A százéves háború. 9. Támad a török. A török hadsereg. Bizánc meghódítása 10. A humanizmus és a reneszánsz. A középkori egyetemek. A könyvnyomtatás. A reneszánsz építészet. <u>II. Magyarország az Árpádok idején</u> 1.A honfoglaló magyarság élete. A magyar történelem kezdetei (ismétlés) A honfoglalás kori sírok. A honfoglaló magyarok életmódja, hitvilága. 2.A kalandozások. A magyarok fegyverzete, harci taktikája. 3.A keresztény magyar állam megalapítása István, a király. A keresztény egyház megerősítése. A trónutódlás kérdése. 4.Zűrzavaros évtizedek. Trónviszályok. Pogánylázadások. Német támadások. 5.I. (Szent) László és Könyves Kálmán királysága A rend helyreállítása Az egyházat erősítő törvények. 6.III. Béla és II. András kora. Királyi hivatalok, a királyi birtokadományok. Az Aranybulla. 7.A tatárjárás. IV. Béla és a bárók ellentéte. A tatár pusztítás 8.A második honalapítás. Várak és városok. Az ország benépesítése. Az utolsó „aranyágacska <u>III. A virágzó középkor Magyarországon</u> I. Károly országa. Az Anjouk. 2.Nagy Lajos 3.Zsigmond, a császár és király 4.Hunyadi János, a törökverő. A nándorfehérvári diadal (1456) 5Hunyadi Mátyás. Mátyás király udvarában. 6A Jagellók kora Magyarországon 7A mohácsi vész <u>IV. Az újkor kezdetén</u> 1.Fölfedezők és hódítók. 2.A fölfedezések hatása 3.Reformáció és katolikus megújulás 4.Küzdelem a tengerekért 5.„Vasbordájúak” serege. Forradalom Angliában 6.A Napkirály udvarában

	7.Nagy Péter cár Oroszországa <u>V. Magyarország az újkor kezdetén</u> 1. Az ország három részre szakadása 2. A végvári hősök 3. A királyi Magyarország és a hódoltság.
7. évfolyam	Irodalom: Horváth Péter: Történelem 7. az általános iskolások számára című tankönyve <u>I. A polgári átalakulás kora</u> 1. Nemzet születik: az Amerikai Egyesült Államok. 2. Az ész kora: a felvilágosodás 3. A francia forradalom kezdete. A Bastille ostroma 4. Az alkotmányos királyságtól a terror bukásáig 5. Nemzetből birodalom: Napóleon császársága Napóleon tündöklése és bukása 6. Forradalom az iparban és a mezőgazdaságban 7. Változások a társadalomban <u>II. A XVIII és XIX. század első felének Magyarországa</u> 1. Hazánk a Habsburg Birodalomban 2. A felvilágosult önkényuralom 3. A kalapos, de alapos: II. József 4. . Magyarország a napóleoni háborúk korában 5. A reformkor hajnalán 6. . Az első reformországgyűlés 7 Más úton egy cél felé: Széchenyi István és Kossuth Lajos 8. Magyarország fejlődése az 1840-es években <u>III. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc</u> 1.A forradalom kezdete. Az áprilisi törvények 2.Támadás az alkotmányos Magyarország ellen 3.Össztűz Magyarországra 4.Tavaszi hadjárat – győzelmek. Orosz beavatkozás – vereség 5.Önkényuralom és ellenállás <u>IV. A nemzetállamok kora</u> 1.Az olasz és a német egység 2.Polgárháború Észak-Amerikában 3.Angol (brit) világuralom 4.A technika és a művészetek a századfordulón 5.Társadalom a századfordulón <u>V. A dualizmus kora Magyarországon</u> 1. Az osztrák–magyar kiegyezés létrejötte (1867) 2. A dualizmus rendszere 3. A dualista gazdaság fejlődése 4. Társadalmi változások a XIX. század második felében 5. Művelődés a dualizmus kori Magyarországon 6. A „boldog békeidők” alkonya: a dualizmus válsága VI. Az első világháború 1.A „nagy háború” okai 2.A világháború kezdete 3.A világháború második szakasza 4.A frontok mögött 5.Magyarország a háborúban

8. évfolyam	Kötelező irodalom: Horváth Péter: Történelem az általános iskola 8. évfolyama számára című tankönyv. KTA: Képes Történelmi Atlasz <u>I.A világ a XX. század húszas és harmincas éveiben</u> 1. Hatalmi átrendeződés Európában az első világháború után. A Népszövetség 2. Közép-Európa nyugtalan évei: Németország és Ausztria 3. Új államok születése, a régiek újjászületése Kelet-Közép-Európában 4. Nyugat-Európa: a „boldog húszas évek” a győztes országokban 5. A nagy gazdasági világválság 1929–1933 6.A nácizmus Németországban 7. A sztálini Szovjetunió 8. Útban egy új világháború felé: új háborús tömb kialakulása; Japán és olasz terjeszkedés; spanyol polgárháború 9. Útban egy új világháború felé: a hitleri agresszió első áldozatai <u>II. Magyarország a két világháború között</u> 1.Az őszirózsás forradalom 2.A rövid életű polgári köztársaság. A Tanácsköztársaság létrejötte 3.A tanácskormány harcai és bukása 4.A Horthy-korszak kezdete 5.A trianoni békeszerződés (1920. június 4.) 6.A bethleni konszolidáció. A Horthy-rendszer megszilárdulása 7.Gazdaságunk a húszas években. A gazdasági világválság és Magyarország 8.Kiútkeresés a válságból. A Gömbös-kormány 9.Hazánk külpolitikája a Horthy-korszakban 10.Életmódváltás és kulturális fejlődés a Horthy-korszakban <u>III. A második világháború. Hazánk a második világháborúban</u> 1.A második világháború megkezdődik 2.Európai háborúból világháború 3.A háború további menete: a totális háború 4.Háború és gazdaság 5.Hazánk bekapcsolódása a második világháborúba 6.Hazánk a háború sodrában. A német megszállás 7.Nyilas hatalomátvétel. Hadműveletek hazánk területén 8.Az európai és a magyar zsidóság tragédiája: a holokauszt 9.A második világháború befejezése: Európa 10.A második világháború befejezése: a csendes-óceáni térség <u>IV. A globalizálódó világ</u> 1.Földünk a második világháború után. Az ENSZ. A kétpólusú világ 2.A „szabad világ” és a kommunista diktatúrák. 15 év hidegháború 3.A harmadik világ 4.A békés egymás mellett élés. Világgazdasági változások. A keleti tömb felbomlása 5.Az európai integráció 6.A globalizáció problémái <u>V. Magyarország története 1945-től napjainkig</u> 1. Hazánk a vesztes háború után 2. A koalíciós időszak. A koalíció felszámolása és a pártállami rendszer létrehozása 3. A sztálinizmus Magyarországon. A Rákosi-korszak 4. Forradalom és szabadságharc Magyarországon, 1956 5. Hazánk 1956 után. A Kádár-korszak 6. Út a rendszerváltás felé. Gazdasági, társadalmi és politikai változások 7. A rendszerváltás

	8. A határainkon túli magyarok <u>VI. Állampolgári ismeretek</u> 1.Az állam és polgárai 2.Demokráciánk intézményei 3.Részvétel a közügyekben 4.Emberi jogok – társadalmi kötelezettségek hazánkban
9. évfolyam	<u>I.Az őskor és az ókori Kelet</u> A történelem forrásai: a történelmi forrás fogalma, csoportosításuk. Forráskritika. Kreáció vagy evolúció? Az őskor kutatás nehézségei. A neolitikum fogalma, jellemzői. Egyiptom, a Nílus ajándéka. Mezopotámia és a Közel-Keletet egyesítő birodalmak. Kultúra és a vallások az ókori Közel-Keleten. A Biblia földje. Az ókori Izráel története. Dél- és Kelet-Ázsia birodalmai <u>II. Az ókori görögök története.</u> A polisz születése. A görög vallás, a mítoszok világa Spárta – a görög család és a görög nevelés. Athén, a demokrácia kialakulása és fénykora A poliszok hanyatlása és Nagy Sándor birodalma Görög mindennapok, művészetek és tudományok. <u>III. Az ókori Róma története</u> A város alapításától a köztársaság fény-koráig. A köztársaság sikerei és válsága. Az egyeduralom kialakulása és a principátus rendszere. A római civilizáció és életvitel. A kereszténység születése és egyházzá szerveződése. A Római Birodalom szétesése. Pannónia – élet egy határ menti provinciában. <u>IV. A középkor:</u> Új királyságok a Nyugatrómai Birodalom romjain. A középkori egyház és szerepe. A Közel-Kelet és az iszlám térhódítása. A hűbériség és a Nyugat előretörése. A gazdaság hanyatlása és fellendülése Nyugat-Európában Közép-Európa a középkorban. Az Oszmán Birodalom kialakulása és előretörése. Élet a középkorban. V. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig: A magyarság őstörténete. A honfoglalás és a kalandozások. A magyar államalapítás. Az új rend meg-szilárdulása és változásai (XI–XIII. század). A tatárjárás és következményei. A királyi hatalom megrendülése és helyreállítása. Nagy Lajos és Zsigmond, a lovagkirályok. Harcban a törökkel. Hunyadi Mátyás, a nagyhatalmú király. . A középkori magyar művelődés és életmód. Magyarország népessége és gazdasága a középkorban.
10. évfolyam	A nyugati és a keleti kereszténység Az egyház politikai szerepe a nyugati kereszténységben X-XI. század (a pápaság a reformok élén, clunyi reformok, az egyházszakadás, a pápaság és császárság küzdelmei, a keresztes hadjárat meghirdetése, az eretnek mozgalmak és a kolduló rendek, ferencesek, domonkosok) A középkori városok Egy középkori város jellemzőinek bemutatása A középkori kereskedelem sajátosságai (telepítő tényezők, igazgatási, egyházi székhely, vásárközpont, közlekedési csomópont, önkormányzat, adó, választott tisztségviselők, városi jogok, a város külső képe, falak, kapuk, szűk utcák, városháza, templom) Egyházi és világi kultúra a középkorban Az egyház szerepe a középkori művelődésben és a mindennapokban A romanika és a gótika főbb stílusjegyei A lovagi kultúra és értékrend néhány eleme (a román és a gótikus stílus, jellegzetes építmények: katedrálisok, várak, kolostorok, a stílusjegyek, a lovagi magatartás, lovagi erények, a lovagi életmód, a lovagi torna, a lovagi költészet és a szerelem) A humanizmus és a reneszánsz Itáliában A humanizmus és a reneszánsz főbb jellemzői (az antik irodalom és művészet újjászületésének igénye, emberközpontú világkép, a természet és az emberi test felfedezése, a perspektíva) Az Oszmán Birodalom terjeszkedése Az Oszmán Birodalom katonai rendszerének jellemző vonásai források alapján Az oszmán hódítás irányai, fontosabb állomásai a XIV-XVI. században

	(az oszmán birodalom berendezkedése: minden föld a szultáné, adománybirtok, szpáhik, zsoldosok, janicsárok a hódító birodalom: Kisázsiából a Balkánra, Bulgária, Szerbia, román fejedelemségek, Konstantinápoly eleste, Szulejmán hódításai pl. 1526. Mo.) Az Árpád-kor. Az államalapítás, István törvényei. László és Kálmán törvényei. Az Aranybulla mozgalom. A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején (az új berendezkedés: a királyi birtokok eladományozása és következményei, a szerviensek mozgalma és az Aranybulla, a változások mérlege a tatárjárás és következményei: IV. Béla politikája a tatárjárás előtt, a tatár támadás, a pusztítás mérlege, IV. Béla reformjai várépítés, várospolitika, kunok letelepítése) Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején Károly Róbert gazdasági reformjai. A magyar városfejlődés korai szakasza. (Károly Róbert gazdaságpolitikája: pénzügyi reformok, kereskedelmi útvonalak, kivitel, a kapuadó a magyar városfejlődés: a városok három típusa: szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, az Anjouk és Zsigmond várospártoló politikája) A Hunyadiak Hunyadi János harcai a török ellen. Mátyás király uralkodói portréja intézkedései alapján (Hunyadi János harcai a török ellen: a hosszú hadjárat és a várnai csatavesztés. A rigómezei vereség és a nándorfehérvári győzelem Hunyadi Mátyás: család, személyes tulajdonságok Mátyás állama: szakszerűsödő hivatalnokszervezet, növekvő adók, a zsoldoshadsereg, aktív védelem a török ellen Kultúra és művelődés Jelentős Árpád- és Anjou-kori művészeti emlékek felismerése. (a román és a gótikus stílus néhány jellemző épülete Pl. Ják, Esztergom, Diósgyőr, Kassa ötvösművészet és szobrászat pl. koronázási jelvények, a Kolozsvári testvérek Szent György szobra, a budavári gótikus szoborlelet) A nagy földrajzi felfedezések és következményei A nagy földrajzi felfedezések legfontosabb állomásai – térkép alapján (A nagy földrajzi felfedezések állomásainak bemutatása: a felfedezések legfőbb mozgatórugói, legfontosabb előzményei, a nagy felfedezések menetének bemutatása térképhasználattal, a legjelentősebb portugál utak: Afrika, India, Távol-Kelet, a Föld körbehajózása; a spanyol utak: Amerika felfedezése és leigázása A nagy földrajzi felfedezések legfontosabb következményeinek áttekintése: a spanyol és a portugál gyarmatosítás területei és legfőbb jellemzői: rablógazdaság, rabszolgaság, hittérítés A kialakuló interkontinentális kereskedelem legfőbb árucikkeinek és útvonalainak bemutatása, valamint a gyarmatosítás legfőbb gazdasági és politikai hatásai Európa életére pl.nemesfémözön, nagyhatalmiság) A reformáció és katolikus megújulás A reformáció főbb irányzatainak bemutatása források alapján (lutheránus, kálvinista). A katolikus megújulás, az ellenreformáció kibontakozása. A barokk stílus jellemzői. (A reformáció főbb irányzatai: a reformáció születésének közvetlen okai és főbb eseményei, a reformáció főbb irányzatai: a fontosabb lutheri és kálvini tanok, a reformáció elterjedése Európában. A katolikus megújulás, az ellenreformáció: az ellenreformáció kibontakozása, a katolikus egyház válaszai pl. tridenti zsinat, szervezeti megújulás, új szerzetesrendek, vallásháborúk és kompromisszumok. A barokk művészet áttekintése: a barokk stílus jegyeinek bemutatása, a barokk kapcsolata a katolikus megújulás folyamatához)

	A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában. Az alkotmányos monarchia működése. (A francia abszolutizmus XIV. Lajos korában: a Napkirály államának és nagyhatalmi politikájának jellemzői. Az alkotmányos monarchia működése: a polgári jogállam születése, és az alkotmányos monarchia rendszere) A mohácsi csata és az ország három részre szakadása A mohácsi vész és az ország részekre szakadása. Végvári küzdelmek (a Mohácshoz vezető út, a mohácsi csata és következményei, a kettős királyválasztástól az Erdélyi Fejedelemség születéséig 1526-1570, a három országrész berendezkedésének főbb jellemzői, a Török Birodalom helyzete a XVI. Században, a török terjeszkedés magyarországi állomásai, a várháborúk kora, a hódoltság és a végvárak élete, mindennapjai) Az Erdélyi Fejedelemség virágkora Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete (három nemzet, vallási tolerancia stb.) (Erdély helyzete, lehetőségei és korlátai, Erdély földrajzi és regionális helyzete, az erdélyi államiság jellemzői, az erdélyi rendek és a fejedelem viszonya, állandó külpolitikai fenyegetettség, viszonylagos belpolitikai önállóság, négy nép, három nemzet, Erdély vallási, felekezeti viszonyai) A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc A Rákóczi-szabadságharc fordulópontjai. A szatmári béke. (A Rákóczi-szabadságharc kitörésének okai: a török kiűzésének az ára = a Habsburg abszolutizmus előretörése, rendi és vallási sérelmek, növekvő társadalmi elégedetlenség, népi mozgalmak, a Rákóczi-szabadságharc kitörésének közvetlen előzményei, a Rákóczi-szabadságharc fordulópontjai, kölcsönös engedmények a szatmári békében, a Rákóczi-szabadságharc kimenetele, a szatmári béke pontjai, a kölcsönös engedmények okai és következményei)
11. évfolyam	A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás A felvilágosodás legjelentősebb gondolatai és főbb képviselői – források alapján (a tudományos világkép kialakulása a kora újkorban: kopernikuszi fordulat, természettudományok létrejötte a felvilágosodás alapvető szellemi irányzatai, legfőbb képviselői és alkotásai a francia felvilágosodás áramlatai, társadalmi és politikai hatásai.) Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban Demográfiai változások, nemzetiségi arányok alakulása. Mária Terézia és II. József reformjai. (az új honfoglalás, a népmozgások és a betelepítések főbb jellemzői és irányai, demográfiai és etnikai változások a XVIII. századi Magyarországon, Mária Terézia és II. József uralkodása, legfontosabb rendeleteik, a felvilágosult abszolutizmus és a magyar rendek viszonya) Művelődés, egyházak, iskolák A hazai reformáció és a barokk kultúra kiemelkedő alakjai és alkotásai (a magyarországi reformáció és a katolikus megújulás legfőbb állomásai, meghatározó alakjainak tevékenysége pl. Károli Gáspár, Pázmány Péter, a protestáns és a katolikus hitélet alapvonásai, a magyarországi egyházak szervezeti felépítése, szellemi központjai, a protestáns művelődés és a barokk művészet legfontosabb helyszínei, alkotói) A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatának alapkérdései. Az alkotmányos monarchia válsága. (az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatának elemzése, polgári szabadságjogok, a népfelség elvének érvényesülése a kiáltványban) A XIX. század eszméi A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői források alapján.

	A legfontosabb állam- és alkotmányjogi fogalmak (pl. alkotmány, parlament, képviseleti rendszer, szavazati jog, hatalommegosztás). (A főbb eszmeáramlatok alapvető elgondolásainak áttekintése források és ábrák feldolgozásával, az egyes irányzatok jellemzőinek felismerése, az egyes irányzatok társadalmi hátterének vizsgálata, a fent felsorolt alkotmányjogi fogalmak) Az ipari forradalom és következményei Az ipari forradalom legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés) és a kor néhány találmánya. Az ipari forradalom teremtette ellentmondások (pl. környezetszennyezés, életmódváltozás, a nyomor kérdése) (Az ipari forradalom kibontakozásához vezető tényezők feltárása és az ipari forradalom egyes szakaszai főbb jellemzőinek értelmezése források, térképek, grafikonok és képek alapján. A mezőgazdaság, a könnyűipar, a nehézipar egymásba kapcsolódó fejlődése, a közlekedés forradalma, egy feltaláló és találmánya, az ipari forradalom teremtette ellentmondások feltárása írott források, ábrák és képek alapján, a környezet átalakításának pozitív és negatív hatásainak kölcsönhatása, a találmányok és a mindennapi élet, a nagyipari munkásság létrejötte, a környezet rombolása és építése, a nyomor és az életkörülmények javulása, műveletlen tömegek és a tömegek művelődése) Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón Az USA kialakulása és nagyhatalommá válása. Németország nagyhatalommá válása A balkáni konfliktusok okai (Az USA nagyhatalommá válásának nyomon követése térképek, források és vázlatok feldolgozásával, az amerikai polgárháború gazdasági, társadalmi és alkotmányos vonatkozásai, az amerikai gazdasági fellendülés összetevői, az amerikai expanzió a világban. A német egységmozgalom nyomon követése térképek, források és vázlatok feldolgozásával, a német egységmozgalom folyamata, tematikus térképek, szöveges források és ábrák feldolgozása révén. A balkáni helyzet megértése és elemzése, a Balkán etnikai, vallási sokszínűsége, gazdasági és társadalmi elmaradottsága, nemzeti törekvések a Balkánon, a keleti kérdés problematikája, az OMM Balkán-politikájának elemzése) Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik A második ipari forradalom alapvető vonásainak bemutatása. A technikai fejlődés hatása a környezetre és az életmódra, konkrét példák alapján. (forrásrészletek, tematikus térképek és ábrák feldolgozásával a második ipari forradalom jellemző vonásainak (tőkekoncentráció, új iparágak, tudomány szerepe) elemzése, a második ipari forradalom technikai és tudományos összetevői, az ipari forradalom hatása az ipar szerkezetére és az egyenlőtlen fejlődésre, a környezet fokozódó pusztításának bemutatása és elemzése, a technikai fejlődés hatására a mindennapok gyors átalakulása, s az ebből eredő pozitív és negatív következmények elemzése) A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései A reformkor fő kérdései. Széchenyi és Kossuth reformprogramja. (A reformkor fő kérdései:a hazai gazdaság az 1810-es, 20-as években, a mezőgazdasági árutermelés lehetőségei és nehézségei. Magyarország politikai és társadalmi helyzete a reformkor kezdetén (rendi ellenzékiség és sérelmi politika, a birtokos nemesség helyzetének és gondolkodásának átalakulása. A parasztság differenciálódása, polgárosodás és városiasodás kezdetei, éledező nemzeti, nemzetiségi mozgalmak).A polgári átalakulás és nemzetté válás programjának legfontosabb elemei, akadályai(a reformokat támogató és azokkal szembenálló társadalmi és politikai csoportok, az udvar ellenállása), a haza és haladás programja. A reformellenzék főbb gondolatai (polgári átalakulás, érdekegyesítés, a paraszti jogfosztottság felszámolása, a jobbágyfelszabadítás útjai, a hazai gazdaság fejlődési feltételeinek javítása, magyar nyelv és kultúra ügye), a reformkor legfontosabb eseményei és szereplői, a reformországgyűlések eseményei, főbb eredményei és kudarcai Széchenyi és Kossuth reformprogramja:

	Széchenyi reformkori pályafutása, főbb művei, reformgondolatai és gyakorlati tevékenysége, Kossuth Lajos reformtevékenysége, a polgárosult köznemesség vezette polgári átalakulás és nemzetteremtés útja, Széchenyi és Kossuth vitája (színterei, vitapontok, személyiségük) Reformkori művelődés, kultúra A korszak kulturális életének főbb jellemzői (a reformkor kiemelkedő költői, írói, képzőművészei, zeneszerzői és legismertebb alkotásaik, a művészek közéleti szerepvállalásai és a nemzeti kultúrát formáló hatásuk) A polgári forradalom A pesti forradalom eseményei Az áprilisi törvények (az 1848. március 15.-ei események részletes bemutatása, megjelenítése. Az áprilisi törvények jelentősége és fontosabb pontjainak elemzése, az „áprilisi alkotmánynak" a polgári társadalom kialakulását biztosító törvényei, a politikai berendezkedésre és az ország státusára vonatkozó cikkelyek, az áprilisi törvények megvalósulása, történelmi jelentősége) A szabadságharc A főbb hadjáratok, a katonai erőviszonyok alakulása, a vereség okai. A Függetlenségi Nyilatkozat. (a szabadságharc eseménytörténetének szakaszai (nemzeti önvédelem a horvát, az osztrák és az osztrák-orosz intervenció ellen), a szabadságharc hadtörténetének csomópontjai (téli és erdélyi hadjárat, tavaszi hadjárat, orosz-osztrák támadás és a szabadságharc bukásának legfőbb állomásai), a Függetlenségi Nyilatkozat szövegének vizsgálata, keletkezésének körülményei, kül- és belpolitikai hatásai, a szabadságharc vereségének okai (ellenséges túlerő, a politikai és hadvezetés nézeteltérései, nagyhatalmi támogatás hiánya)) A kiegyezés előzményei és megszületése A kiegyezés megszületésének okai(a kiegyezés létrejöttének mozgatórugói (a katonai diktatúra és a centralizációs politika kudarca, a Habsburg Birodalom nemzetközi helyzete, a magyar társadalom és gazdaság helyzete, a passzív ellenálllás nehézségei), a kiegyezés tartalma és értékelése, a dualista államrendszer a kiegyezési törvény alapján,) Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában Kibontakozó ipar, fejlődő mezőgazdaság és közlekedés. Budapest világvárossá fejlődése. Az átalakuló társadalom sajátosságai. Nemzetiségek a dualizmus korában. (Gazdasági fejlődés jellemzői a dualizmus korában. Az ipari forradalom színterei, Magyarország és a világgazdaság, a monopolkapitalizmus jelenségei hazánkban, az állam növekvő befolyása és a liberális gazdaságpolitika, a népesedés és foglalkozási megoszlás Magyarországon a századfordulón, Budapest születése és világvárossá válásának legfőbb állomásai, a Millennium főbb eseményei, a dualista társadalom rétegei, hagyományos, új és átalakuló elemek a társadalomban, nemzetiségek arányai, főbb törekvéseik, a magyar állam nemzetiségi politikájának alapvonásai a dualizmus korában) Életmód és művelődés 1867-1914 Az életmód változásai a századfordulón. A magyar tudomány és művészet néhány kiemelkedő személyisége (A modern városfejlődés és a vidéki városok arculata, társadalmi rétegek és életformák a századfordulón. A dualizmuskori emberek, csoportok anyagi kultúrája, szokásai, életmódja egy-egy társadalmi réteg mindennapjait, életkörülményeit bemutató források alapján, a tömegkultúra néhány jelensége Magyarországon. A divat, a szórakozás, a sport jellemzői a századfordulón, a tömegtájékoztatás kialakulása, a sajtó társadalmi szerepe, a hazai természettudomány és technika történetének néhány, a nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő találmányának(torziós inga, dinamó, trafó, porlasztó) ismertetése a vonatkozó források alapján, a dualizmuskori építészet legfőbb alkotásai (Országház, Operaház, Milleniumi emlékmű, Iparművészeti Múzeum) a képzőművészet irányzatai (historizmus,

	romantika, realizmus, szecesszió), a századelő zenei és irodalmi életének meghatározó alakjai (Bartók, Kodály, Ady))
12. évfolyam	Az első világháború jellege , jellemzői; A Párizs környéki békék Szövetségi rendszerek, frontok, az új típusú hadviselés jellemzői. A Párizs környéki békék területi, etnikai és gazdasági vonatkozásainak elemzése (a világháború jellemzői, a szembenálló felek gazdasági fejlettsége, erőviszonyai, háborús tervei, villámháborúból állóháború, a háború hatása a gazdaságra és a hátország lakóira, a békekötés területi vonatkozásai, a győztesek céljai és a valóság, kisebbségvédelmi rendelkezések) A gazdaság és társadalom új jelenségei a fejlett világban A modern életforma néhány jellegzetessége (pl. mozi, autó). A nők szerepének változása.(a modern világ mindennapjai, a társadalmi szerkezet átalakulása, életmódváltás, új és régi női szerepek, a női egyenjogúságért vívott küzdelem) Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság A világválság jelenségei, gazdasági és társadalmi következményei. (az állami beavatkozás kérdése, a világgazdaság beszűkülése, hitelválság ipari válság és mezőgazdasági válság, munkanélküliség, nyomor a szélsőségek megerősödése) A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa A náci Németország legfőbb jellemzői. A náci ideológia és propaganda. (fajelmélet, demagógia, a tömeg kezelése, a modern média eszközei a nácizmus szolgálatában, az erőszak szerepe) A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években A bolsevik hatalomátvétel körülményei. A sztálini diktatúra legfőbb jellemzői. (az orosz társadalom és gazdaság sajátosságai, a háború kiélezte ellentétek, a bolsevik hatalomátvétel, a sztálini gazdaságpolitika hatása a mezőgazdaságra és az iparra, a félelem állama: koncepciós perek, kitelepítések, munkatáborok) A második világháború előzményei, jelentős fordulatai A világháború előzményei, katonai és politikai fordulópontjai. A holocaust.(a háború jellegének elemzése, a háború gazdasági és haditechnikai vonatkozásainak) A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői Az ENSZ létrejötte, működése. Nemzetközi konfliktusok a hidegháború idején (az ENSZ kialakulása, politikai szerepe a világpolitikában, az ENSZ felépítése és működési mechanizmusa, nemzetközi konfliktusok a hidegháború alatt) A szocialista rendszerek bukása A szovjet blokk kialakulása és jellemzői. Rendszerváltozás Kelet-Közép-Európában (a szovjet gazdasági modell kelet-közép-európai kényszerű átvételei, különbségek térben és időben a szocialista táboron belül, a rendszerváltás békés és erőszakos formái) Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása Trianon gazdasági, társadalmi és etnikai hatásai (a trianoni béke területi vonatkozásai, Magyarország politikai és katonai helyzete a békében az államhatárok és az etnikai viszonyok összevetése, a közvetlen etnikai hatások elemzése, a térség egészét érintő távlati hatások elemzése) A Horthy-rendszer jellege és jellemzői Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépése (gazdasági konszolidáció, politikai konszolidáció) Művelődési viszonyok és az életmód Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években (az új és a régi társadalom együttélése, a modern világ életvitelének megjelenése) A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái

	A magyar külpolitika céljai és kapcsolatai a két világháború között (a magyar külpolitika és a revízió, a külpolitika gazdasági vonatkozásai, a magyar külpolitika ideológiai vetülete) Magyarország részvétele a világháborúban Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban (a háborúba való belépés körülményei, a magyar hadsereg állapota, a Szovjetunió elleni háború és katonai következményei) A német megszállás és a holocaust (a német megszállás, a térség katonapolitikai helyzete, gettókba kényszerítés, deportálás, a budapesti zsidóság sorsa, cigányholocaust) A szovjet felszabadítás és megszállás A szovjet felszabadítás és megszállás Az ország háborús emberáldozata és anyagi vesztesége (Budapest körülzárása és ostroma, az ostromgyűrű áttörésére tett sikertelen kísérleteket, a szovjet hadsereg katonáinak magatartása a magyar lakossággal szemben, a szovjet hadsereg jelenlétének politikai és gazdasági következményei, emberáldozatok és veszteségek: elesettek, deportáltak, kivégzettek, civil áldozatok: hadifoglyok, emigráltak: meg nem születettek, anyagi károk: nemzeti vagyon, ipari és közlekedési létesítmények, állatállomány) A határon túli magyarság sorsa (csak középszinten) A magyarság helyzetének főbb jellemzői a szomszédos országokban (Csehszlovákia és Jugoszlávia nagyhatalmi megítélése, a külpolitikai érdekek hatása a román kormány nemzetiségi politikájára, a magyar lakosság sorsa a háború utáni években: erőszakos atrocitások, a magyarságot sújtó politikai döntések, az üldözés és a hátrányos megkülönböztetés következményei) A kommunista diktatúra kiépítése és működése Az 50-es évek jellemzői, a rendszer működése a Rákosi korszakban. Életmód és mindennapok.(a pártállami rendszer kiépítése és működése, a diktatúra mindennapjai, a totális politikai elnyomás eszközei és módszerei, a lakosságot sújtó, a mindennapi életet megkeserítő intézkedések) Az 1956-os forradalom és szabadságharc Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei. A megtorlás megnyilvánulási formái, áldozatai (a forradalom előzményei, a forradalom kitörése és győzelme, a forradalom leverése és a megtorlás) A Kádár-rendszer jellege, jellemzői A rendszer jellemzői Életmód és mindennapok (Kádár János hatalmának megszilárdulása, eltávolodás a szovjet modelltől) A rendszerváltozás A rendszerváltozás tartalma és következményei (pl. szabadságjogok, államforma, függetlenség (gazdasági problémák, társadalmi elégedetlenség, az MSZMP válsága, a III. köztársaság létrejötte, Ellenzéki Kerekasztal, az 1990-es választások, a szovjet csapatok távozása A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái A közép-európai régió sajátos problémái (gazdasági szerkezetváltás; gazdasági válság, a rendszerváltozás utáni magyar gazdaság; a válság következményei, a politikai rendszer átalakulása, többpártrendszer, demokratizálódás, nemzeti-etnikai konfliktusok, az államhatárok átrendeződése pl. Csehszlovákia, Jugoszlávia, a volt NDK sajátos helyzete, az európai integrációhoz való csatlakozás feltételei, távlatai) Az európai integráció története Az Európai Unió legfontosabb intézményei (az integráció tartalma pl. a munkaerő, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad forgalma, oktatási, kulturális és tudományos együttműködési programok, jogrendszer, nemzeti sajátosságok, a tagállamok kormányainak

	hatásköre, az EU intézményei, a döntési mechanizmusok főbb elemei, gyakorlata, a támogatások rendszere) A „harmadik világ” A fejlődő országok főbb problémái (pl. népességnövekedés, szegénység, élelmezési- és adósságválság) (a gyarmati múlt öröksége, a „harmadik világ” helye a világgazdaságban, különbségek a „harmadik világ” országai között, polgárháborúk, háborúk, nemzeti-etnikai és vallási konfliktusok, terrorizmus, népességnövekedés, szegénység, élelmezési válság, az oktatás és az egészségügy fejlesztésének nehézségei, nemzetközi összefogás, a segélyszervezetek tevékenysége, adósságválság, kivándorlás, menekültkérdés) Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés A technikai civilizáció és a gazdasági növekedéshatása a természeti környezetre (a környezetszennyezés forrásai, formái, ózonlyuk, üvegházhatás, globális felmelegedés, oxigénkészletek, ivóvízkészletek, a hulladék elhelyezés, újrafelhasználás problémái, a nemzetközi összefogás lehetőségei, a zöld mozgalmak Green Peace) A globális világ kihívásai és ellentmondásai A tömegkultúra új jelenségei (pl. film, reklám) (a kommunikáció új formái pl. e-mail, Internet, mobil, sms, divat és tömegtermelés pl. plaza, hipermarket, wellness, multiplex, a televíziós tömegkultúra pl. sorozat, talk show, szappanopera, triller, valóságshow, a modern kultúra erőszak-központúsága, a reklámok szerepe a fogyasztói társadalom szokásrendjében, a médiák) Alapvető állampolgári ismeretek Az emberi jogok ismerete és a jogegyenlőség elvének bemutatása Az állampolgári jogok és kötelességek (Emberi jogok, diákjogok, gyermekjogok, Az emberi jogokat kinyilatkoztató történelmi dokumentumok, Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, A jogok és kötelességek összefüggése, A jogok korlátai, A jogegyenlőség elve, Az állampolgári kötelességek, törvénytisztelet, adókötelezettség fogalmak: állam, nemzet, nemzetiség, etnikum, állampolgárság, népszavazás, az emberi jogok) Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban Nemzetiségek a mai magyar társadalomban (számuk, arányuk, helyzetük, intézményeik (A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek, A nemzeti és etnikai kisebbségek lakóterületei, A kisebbségi törvény legfontosabb előírásai, A kisebbségi önkormányzatok megalakítása, működése, A kisebbségvédelem országos intézményei= Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, kisebbségi ombudsman, A kisebbségi kultúra ápolásának feltételei és intézményei pl. oktatási intézmények, kulturális egyesületek, civil szervezetek anyaországi kapcsolatok A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság A választási rendszer A helyi önkormányzatok feladatai, szervezetei és működésük (A választójog, Az országgyűlési választások jellemzői pl. vegyes választási rendszer egyéni választókerületek, pártlisták, 5%-os küszöb, érvényességi feltételek, egy, illetve két forduló, Kormányalakítás: kormánypártok, ellenzék, koalíciós kormány A köztársasági elnök tisztsége Az önkormányzatok helye az államszervezetben Az önkormányzatok szervezeti felépítése Az önkormányzatok feladatai, kötelezettségei, jogai Az önkormányzati választások) Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások Demográfiai változások Magyarországon az elmúlt fél évszázadban (A népesség számának alakulása az utolsó fél évszázadban Az átlagéletkor alakulása A népességfogyás okai, méretei Jellemző halálokok az utóbbi két évtizedben

	A gyermekvállalás, -nevelés támogatási rendszere Az elöregedett társadalmak sajátos problémái Az aprófalvak, kistérségek elnéptelenedésének okai A városiasodás az elmúlt fél évszázadban Nyomor és hajléktalanság a mai Magyarországon; karitatív szervezetek)

Vizuális kultúra

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése. Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.
2. évfolyam	Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése. Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése. Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével. A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.
3. évfolyam	Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészeten belül: arckép, csendélet, tájkép). Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
4. évfolyam	Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészeten belül: arckép, csendélet, tájkép). Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.

5. évfolyam	A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján. Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban. Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése. A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása. Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása. Néhány rajzi és tárgykészítési tecnika megfelelő használata az alkotótevékenység során. Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel. A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása. Fontosabb szimbolikus és kultárális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése. A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
6. évfolyam	A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján. Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban. Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése. A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása. Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása. Néhány rajzi és tárgykészítési tecnika megfelelő használata az alkotótevékenység során. Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel. A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása. Fontosabb szimbolikus és kultárális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése. A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. évfolyam	Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében. Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében. Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása. Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása. Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során. A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán. A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése. Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása. A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
8. évfolyam	Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében. Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében. Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása. Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése. Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása. Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során. A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán. A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése. Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása. A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
9. évfolyam	A tanuló legyen képes a tanult művészettörténeti korszakok festészetének, szobrászatának, építészetének összehasonlítására, következtetések levonására, műalkotások elemzésére.

	Tudjon tárgyakat, fogalmakat vizuálisan megjeleníteni, tudatos tervező munkát végezni. Testcsoportot legyen képes ábrázolni különféle térábrázolási konvencióban szabadkézzel és szerkesztéssel. Legyen jártas az akvarell, tempera, grafit, toll, pasztell, montázs technikákban.
10. évfolyam	A tanuló ismerje a művészettörténeti korszakok jellemző alkotásait. Tudja azokat elemezni, összehasonlítani a történelmi háttér figyelembe vételével. Legyen képes a művészeti ágak lényeges vonásainak megfogalmazására. Ismerje a korszakok kiemelkedő alkotóit, műveit. Tudjon értelmezni tárlaton látott alkotást. Jártas legyen a térábrázolási konvenciók alkalmazásában. Tudjon tárgyat, teret tervezni forma és funkció figyelembe vételével.

Környezetismeret

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
1. évfolyam	Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése. Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása. Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása. Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése. Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Az évszakos és napszakos változások felismerése és kapcsolása életmódbeli szokásokhoz. Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjáráshoz illő szokások. Használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint, kapcsolat felismerése az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között. Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése. Egyszerű megfigyelések végzése a természetben, egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezése. Az eredmények megfogalmazása, ábrázolása. Ok-okozati összefüggések keresésének igénye a tapasztalatok magyarázatára
2. évfolyam	Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése. Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása. Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása. Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése. Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Az évszakos és napszakos változások felismerése és kapcsolása életmódbeli szokásokhoz. Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjáráshoz illő szokások. Használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítása tulajdonságaik szerint, kapcsolat felismerése az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között. Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése. Egyszerű megfigyelések végzése a természetben, egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezése. Az eredmények megfogalmazása, ábrázolása. Ok-okozati összefüggések keresésének igénye a tapasztalatok magyarázatára

3. évfolyam	Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben. A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése. Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példán keresztül, a hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében. Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint. Egy természetes életközösség bemutatása. Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete. Magyarország elhelyezése a földrajzi térben, néhány fő kulturális és természeti értékének ismerete. Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában
4. évfolyam	Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben. A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése. Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példán keresztül, a hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében. Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint. Egy természetes életközösség bemutatása. Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete. Magyarország elhelyezése a földrajzi térben, néhány fő kulturális és természeti értékének ismerete. Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában

Hon- és népismeret

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
5. évfolyam	A tanulók megismerik lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit. A tanulási folyamatban kialakul az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk. Általános képet kapnak a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeiről, a család felépítéséről, a családon belüli munkamegosztásról. A megszerzett ismeretek birtokában képesek lesznek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat. Felfedezik a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösségmegtartó szerepüket a paraszti élet rendjében. Élményszerűen, hagyományhű módon elsajátítják egy-egy jeles nap, ünnepkör köszöntő vagy színjátékszerű szokását, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak népszokásait és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket. Megismerik a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit. Világossá válik a tanulók számára, hogyan függ össze egy táj természeti adottsága a gazdasági tevékenységekkel, a népi építészettel, hogyan élt harmonikus kapcsolatban az ember a természettel.

Természetismeret

Évfolyam	Vizsgakövetelmények
5. évfolyam	Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere. Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés. Legyen embertársaival empatikus és segítőkész. Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, termesztett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezetszervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket. Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére. Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve. csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.
6. évfolyam	A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában. Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról. Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában. Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez. Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

ZÁRADÉK

A Huszár Gál Gimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda 2017. augusztus 29-én módosított Házirendjét a fenntartó Hit Gyülekezete jóváhagyta.

Budapest, 2017. szeptember 1.

Horváth András
oktatási főigazgató

HIT GYÜLEKEZETE Oktatási Főigazgatóság 1103 Budapest • Gyömrői út 69.